

VENDIM
Nr. 773, datë 2.11.2016

PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË NDËRSEKTORIALE TË DREJTËSISË 2017–2020
DHE TË PLANIT TË SAJ TË VEPRIMIT

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, me propozimin e ministrit të Drejtësisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e Strategjisë Ndërsektoriale të Drejtësisë 2017–2020 dhe të planit të saj të veprimit, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.
 2. Ngarkohen Ministria e Drejtësisë, ministritë e linjës dhe institucionet e drejtësisë për ndjekjen dhe zbatimin e këtij vendimi.
- Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTRI
Niko Peleshi

STRATEGJIA NDËRSEKTORIALE E DREJTËSISË
2017–2021

Qershor 2017

SHKURTIME:

GjK	Gjykata Kushtetuese
GjL	Gjykata e Lartë
MD	Ministria e Drejtësisë
KLD	Këshilli i Lartë i Drejtësisë
KKGj	Konferenca Kombëtare Gjyqësore
ShM	Shkolla e Magjistratëve
ZABGj	Zyra për Administrimin e Buxhetit të Gjyqësorit
VKM	Vendim i Këshillit të Ministrave
DhKA	Dhoma Kombëtare e Avokatëve
DhKN	Dhoma Kombëtare e Noterëve
RN	Regjistri i Noterisë
DhKN	Dhoma Kombëtare e Ndërmjetësimit
DhKPPGj	Dhoma Kombëtare e Përmbaruesve Privatë Gjyqësorë
ALBIS	Sistemi i menaxhimit elektronik të çështjeve të përmbarimit gjyqësor
BE	Bashkimi Evropian
KiE	Këshilli i Evropës
GjEDNj	Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut
KV	Komisioni i Venecias

HYRJE

Këshilli i Ministrave, me Vendimin 519, datë 20/07/2011, miratoi Strategjinë Ndërsektoriale të Drejtësisë dhe Planin e saj të Veprimit për periudhën 2011 – 2013. Ishte strategjia e parë e përgatitur për sektorin e drejtësisë, ndonëse mbulonte vetëm një periudhë të shkurtër prej dy vjetësh. Strategjia Ndërsektoriale e Sistemit të Drejtësisë përbënte një dokument të rëndësishëm politikash për sistemin e drejtësisë që synonte: të rriste qasjen në drejtësi, të nxiste besimin publik në sistemin shqiptar të drejtësisë duke forcuar dhe rritur kontributin e këtij sektori në zhvillimin e shoqërisë shqiptare, si dhe të inkurajonte përshejtimin e integritetit evropian.

Parimet që e përshkonin strategjinë fokusoheshin tek: parimi i pavarësisë, paanësisë dhe llogaridhënies ndaj Kushtetutës dhe ligjeve, qasja në drejtësi, transparenca dhe cilësia e shërbimit kundrejt kostos efektive.

Strategjia u shoqërua me planin e veprimit, që përmbante përpunimin e detajuar të objektivave në masa të matshme dhe veprime në lidhje me kohën, cilësinë dhe koston financiare. Politikat e siguruar në strategjinë e mëparshme kontribuan pozitivisht për përmirësimin e funksionimit të një numri institucioneesh të sistemit të drejtësisë. Objektivat dhe masat e parashikuara në strategjinë e mëparshme orientoheshin drejt efikasitetit funksional të institucioneve, si dhe bashkëpunimit dhe koordinimit të aktivitetit të tyre. Strategjia dhe plani i veprimit e shteruan fazën e tyre të zbatimit në fund të vitit 2013.

Që prej vitit 2013, nuk ka dokument politik qeveritar që t'i orientojë reformat në sektorin e drejtësisë. Në rrethanat e mungesës së një dokumenti të rëndësishëm politikash në sistemin e drejtësisë dhe në mbështetje të opinioneve/rekomandimeve të Bashkimit Evropian mbi domosdoshmërinë e ekzistencës së një dokumenti të tillë për vitet e ardhshme, Ministria e Drejtësisë ndërmoi nismën për hartimin e një strategjie të re në përputhje me Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integritet 2015 – 2020, që do të shtrihet deri në vitin 2020.

Me qëllim që të kontribuojë në procesin e Reformës Kuvendi i Shqipërisë, me vendimin nr. 96/2014, në nëntor 2014 krijoi Komisionin e posaçëm të reformës së drejtësisë, i cili e kreu punën e tij në tri faza. Në fazën e parë, Komisioni caktoi një grup ekspertësh të nivelit të lartë që kryen një analizë të sistemit të drejtësisë në Shqipëri. Problemet kryesore të identifikuara në sektorin e drejtësisë nga Dokumenti Analitik ishin të lidhura me ndarjen joefikase të kompetencave ndërmjet ekzekutivit dhe gjyqësorit; Kriteret dhe procedurat e emërimit për anëtarët e Gjykatës Kushtetuese, Gjykatës së Lartë dhe Prokurorit të Përgjithshëm; Statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve; procesin e procedurave disiplinore për gjyqtarët dhe prokurorët; kapacitetet e dobëta administrative në sektorin e drejtësisë; shpërndarjen e pamjaftueshme të buxhetit për infrastrukturën gjyqësore dhe pagat e gjyqtarëve; dhe arsimimin fillestar dhe të vazhdueshëm për gjyqtarët dhe prokurorët.

Në fazën e dytë, bazuar në gjetjet e Dokumentit Analitik, Komiteti ka përgatitur një dokument strategjik të titulluar "Strategjia për Reformimin e Sistemit të Drejtësisë dhe një Plan Veprimi". Kjo strategji përcakton objektivat e përgjithshme dhe specifike të reformës në sistemin e

drejtësisë dhe ndërhyrjet e nevojshme kushtetuese dhe ligjore për arritjen e këtyre objektivave. Në fazën e tretë, pas miratimit të amendamenteve të Kushtetutës me Ligjin nr. 76/2016 më 21 korrik 2016, si piketa e parë e reformës së drejtësisë, Komiteti filloi hartimin dhe dorëzimin e aprovimit për komponentët e tjerë të paketës legjislative¹.

Nga ana tjetër, për të përfunduar reformën e drejtësisë me aktivitete të tjera, Qeveria ka përgatitur këtë Strategji të Drejtësisë Ndërsektoriale dhe Planin e saj të Veprimit. Ajo përfshin strategjinë parlamentare dhe jep një përmbledhje më të plotë të çka nevojitet për të reformuar sistemin e drejtësisë. Gjithashtu, përmban një tërësi aktivitete të identifikuar të natyrës ligjore, administrative dhe organizative. Pasqyron periudhën kohore kur duhet të ndërmerren këto veprime dhe çka është më e rëndësishme, përmban vlerësime financiare të shpenzimeve të nevojshme për të përparuar me reformën.

METODOLOGJIA

Procesi i hartimit të kësaj strategjie ka qenë gjithëpërfshirës, duke përfshirë institucionet kryesore të sistemit të drejtësisë në Shqipëri, institucionet në varësi të Ministrisë së Drejtësisë, përfaqësuesit e profesioneve të lira ligjore, si dhe konsultimet me përfaqësuesit e organizatave të shoqërisë civile. Një grup pune me përfaqësues nga të gjitha këto institucione është ngritur me Urdhër të Ministrit të Drejtësisë. Janë organizuar një sërë takimesh dhe është kryer një analizë e Strategjisë së mëparshme Ndërsektoriale të Drejtësisë për periudhën 2011-2013. Qëllimi i analizës ishte identifikimi i nivelit të zbatimit të Strategjisë së vjetër dhe fushave për ndërhyrje të mëtejshme. Analiza identifikoi gjithashtu mësimet e nxjerra dhe sfidat për të ardhmen në sektorin e drejtësisë. U shqyrtuan të gjitha dokumentet përkatëse strategjike të Shqipërisë, BE dhe dokumenteve të tjera ndërkombëtare, si dhe analizat e OJF-ve që vlerësojnë progresin dhe sfidat e sektorit të drejtësisë në Shqipëri. Dokumenti kryesor që kontribuoi në këtë analizë dhe që u mbajt në konsideratë nga grupi i punës ishte Dokumenti Analitik i përgatitur nga Komisioni Parlamentar të Posaçëm për Reformën e Drejtësisë.

Pas analizës së këtyre dokumenteve, grupi i punës ka identifikuar dhe paraqitur qëllimet strategjike për periudhën 2017-2021 dhe masat e ndërlidhura. Të gjitha këto gjetje fillestare u përpunuan, u analizuan dhe u harmonizuan në takimet e grupit të punës dhe në intervistat pasuese me përfaqësuesit e institucioneve të drejtësisë në Shqipëri, duke përfshirë shoqërinë civile dhe palët ndërkombëtare që veprojnë në Shqipëri. Të gjitha rekomandimet që rrjedhin nga procesi gjithëpërfshirës me aktorët përkatës kombëtarë dhe ndërkombëtarë të këtij sektori janë përfshirë në tekstin përfundimtar të këtij dokumenti.

¹ Paketa e parë e ligjeve që u miratua pas ndryshimeve të Kushtetutës, përfshin legjislacionin që nevojitet më urgjentisht, të tillë si Ligji nr. 84/2016 i datës 30.08.2016 "Për rivlerësimin e përkohshëm të gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë", Ligji nr. 95/2016 i datës 06.10.2016 "Për organizimin dhe funksionimin e institucioneve në luftën kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar", Ligji nr. 96/2016 të datës 06.10.2016 "Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë", Ligji nr. 97/2016 i datës 06.10.2016 "Për organizimin dhe funksionimin e prokurorisë në Republikën e Shqipërisë", Ligji nr. 98/2016 i datës 06.10.2016 "Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë", Ligji nr. 99/2016 i datës 06.10.2016 "Për disa ndryshime në ligjin "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë" dhe Ligji nr. 115/2016 i datës 03.11.2016 "Për organet qeverisëse të sistemit të drejtësisë në Republikën e Shqipërisë".

Të gjitha masat në Planin e Veprimit të kësaj strategjie janë të prioritizuara, të buxhetuara dhe të ndara në faza. Ndarja e masave në faza është kryer në përputhje me kapacitetet absorbuese të institucioneve të sektorit të drejtësisë. Qëllimi i ndarjes në faza ndjek lidhjen logjike me qëllim që zbatimi i tyre të realizohet edhe në mënyrë kronologjike.

KAPITULLI I: KONTEKSTI, ARSYETIMI DHE VLERËSIMI I RISKUT

ANALIZA KONTEKSTUALE

Komisioni Evropian, në Strategjinë e tij të Zgjerimit 2015, deklaroi se: *"Sistemi gjyqësor i Shqipërisë është në një fazë të hershme të përgatitjes. Mungesat thelbësore në sistemin gjyqësor mbeten në lidhje me pavarësinë dhe llogaridhënien e gjyqtarëve dhe prokurorëve, zbatimin e vendimeve, bashkëpunimin ndërinstitucional dhe administrimin e drejtësisë, i cili mbetet i ngadaltë. Një komision i posaçëm parlamentar u krijua për të kryer një reformë gjithëpërfshirëse dhe përfshirëse të drejtësisë. Hapat e ardhshëm të rëndësishëm janë miratimi i strategjisë së reformës gjyqësore dhe planit të veprimit të ndjekur nga miratimi i masave të nevojshme institucionale, legjislative dhe procedurale".*

Në Konkluzionet e Përbashkëta të Dialogut të 6-të të Nivelit të Lartë mbi Prioritetet Kryesore në Mars 2016, Komisioneri i Zgjerimit të BE-së, Hahn, theksoi rëndësinë e kryerjes së një procesi të plotë, gjithëpërfshirës dhe të qëndrueshëm të reformës së drejtësisë, i cili është thelbësor për të rritur besimin e publikut në sistemin gjyqësor dhe për të luftuar kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit. Komisioneri theksoi se reforma e sistemit të drejtësisë është çelësi për të çuar përpara përpara lëvizjen e Shqipërisë në procesin e pranimit në BE. Ai u bëri thirrje të gjithë personave të përfshirë që të punojnë për kompromiset e nevojshme, në përputhje me standardet evropiane, duke treguar kështu mbështetje të plotë për këtë reformë thelbësore. Ai theksoi rëndësinë e sigurimit të zbatimit të reformës.

Sipas nenit 78 të MSA-së, një rëndësi e veçantë do t'i kushtohet konsolidimit të shtetit ligjor dhe forcimit të institucioneve në të gjitha nivelet në fushat e administratës në përgjithësi dhe zbatimit të ligjit dhe administrimit të drejtësisë në veçanti. Bashkëpunimi midis Shqipërisë dhe BE-së do të synojë në forcimin e pavarësisë së gjyqësorit dhe në përmirësimin e efikasitetit të tij, duke nxitur funksionimin e policisë dhe organeve të tjera të zbatimit të ligjit, duke ofruar trajnime të mjaftueshme dhe duke luftuar korrupsionin dhe krimin e organizuar.

Në Planin Kombëtar Shqiptar për Integrimin Evropian 2016-2020², parashikohet se çdo veprim i ndërmarrë nga qeveria shqiptare në kuadër të reformës së sistemit të drejtësisë dhe shtetit ligjor ka për qëllim përfundimtar krijimin e një sistemi gjyqësor të pavarur, të përgjegjshëm dhe efikas në Shqipëri, i cili është në gjendje të ofrojë drejtësi në mënyrë të drejtë dhe transparente, si dhe të zbatojë legjislacionin e përafshirë në përputhje me acquis të BE-së.

² Plan Kombëtar për Integrimin Evropian 2016-2020, faqe 21

Qëndrimi i Përbashkët i Bashkimit Evropian në takimin e 8-të të Këshillit të Stabilizim-Asociimit të BE-Shqipëri të shtatorit 2016 është se reforma e sistemit gjyqësor mbetet një sfidë kryesore për procesin e integritetit të Shqipërisë në BE. Pavarësia, paanshmëria, transparencja, profesionalizmi, efikasiteti dhe llogaridhënia e sistemit gjyqësor janë elemente qendrore në vlerësimin e kritereve politike për pranimin në BE dhe janë komponenti kryesor për të siguruar respektimin e shtetit ligjor dhe përparimin në luftën kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar. BE-ja thekson se reforma gjyqësore është një komponent kryesor për të çuar përpara lëvizjen në procesin e anëtarësimit të Shqipërisë në BE dhe mund të jetë transformuese për reforma të tjera.

Rekomandimet e Komitetit të 7-të të Stabilizim Asociimit (qershor 2016) mbi përparimin e reformës së sistemit të drejtësisë theksojnë se Shqipëria do të duhet të finalizojë procesin e reformës në vazhdim, në përputhje me standardet dhe praktikatat më të mira evropiane. Shqipëria duhet të ecë përpara me zbatimin e një reforme që është thelbësore për forcimin e shtetit ligjor në vend.

Programi i Qeverisë Shqiptare 2013-2017, shprehet se qeveria është e angazhuar të mobilizojë të gjitha burimet e duhura njerëzore, teknike dhe financiare në shërbim të hapjes së një faqeje të re në shtetin ligjor në Shqipëri, në përputhje me standardet që priten nga një vend kandidat për anëtarësim në BE. Për katër vjet, qeveria është përkushtuar që: (i) të marrë të gjitha nismat dhe masat legjislative në kompetencën e saj për të forcuar pavarësinë, paanshmërinë, profesionalizmin dhe efikasitetin e gjyqësorit; (ii) të ndërmarrë reforma radikale, gjithëpërfshirëse dhe afatgjata për të rivendosur integritetin e gjyqësorit dhe të institucioneve të sistemit të drejtësisë; (iii) të krijojë të gjitha kushtet e nevojshme për funksionimin efikas të sistemit gjyqësor shqiptar në përputhje me standardet e BE-së; (iv) të sigurojë respektimin e standardeve më të larta ndërkombëtare në fushën e të drejtave të njeriut, duke përfshirë qasjen e plotë dhe të barabartë në drejtësi për të gjithë; (v) të krijojë një kuadër ligjor modern penal; (vi) të garantojë bashkëpunimin e plotë dhe efektiv me institucionet ndërkombëtare të drejtësisë; dhe (vii) të përmirësojë procesin e hartimit të legjislacionit.

Këto sfida pranohen nga Qeveria Shqiptare si të nevojshme, por u duhet përshtatur një qasje e planifikuar dhe logjike që përfshin afate të përshtatshme kohore dhe objektiva që janë përcaktuar në Strategji dhe në planin e saj të veprimit. Këto sfida do të trajtohen në mënyrë pragmatike dhe pozitive; qasja, objektivat strategjike, objektivat operacionale, afati kohor, analiza e ndikimit dhe afati kohor përcaktohen në Strategjinë e Sektorit dhe në Planin e tij të Veprimit.

Vendimi i Këshillit Evropian i qershorit 2014 për t'i dhënë Shqipërisë statusin e vendit kandidat është një njohje e hapave të ndërmarrë ndërkaq. Është gjithashtu një inkurajim për të përshpejtuar ritmin e reformave. Në nëntor 2013, Komisioni ndërmori një dialog të nivelit të lartë me Shqipërinë për ta ndihmuar vendin të ruante fokusin mbi procesin e integritetit në BE dhe të monitoronte progresin e reformës në kuadrin e përparësive kyçe të identifikuara për hapjen e negociatave të anëtarësimit. Kjo Strategji është ndërtuar në frymën e këtij qëndrimi pozitiv.

Reforma në drejtësi, është një ndër prioritetet kyçe të Qeverisë Shqiptare dhe një ndër çështjet më të përshtatshme që duhen trajtuar në kudër të pesë përparësive kyçe për hapjen e negociatave të anëtarësimit me BE-në. Këto sfida reflektohen gjithashtu në përjasjen e qeverisë ndaj çështjeve përkatëse për trajtimin e pesë përparësive kyçe për hapjen e procesit të anëtarësimit me BE-në dhe lidhen me reformën e gjyqësorit dhe luftën kundër korrupsionit. Referencat kyçe lidhur me përjasjen përfshijnë Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZhI) 2015-2020, Strategjinë Ndërsektoriale kundër Korrupsionit 2015-2020, Planin e Veprimit të Strategjisë Ndërsektoriale kundër Korrupsionit 2015-2017, Strategjinë Kombëtare Ndërsektoriale për Decentralizimin dhe Qeverisjen Vendore 2014-2020, si dhe Dokumentin Analitik për Reformën e Drejtësisë të hartuar nga Grupi i Ekspertëve të Nivelit të Lartë i Komisionit Special Parlamentar për Reformën e Sistemit të Drejtësisë.

Në maj 2014, Qeveria Shqiptare miratoi një Plan Veprimi mbi Përparësitë Kyçe me qëllim që të ndërmerreshin reformat e nevojshme për zbatimin e pesë përparësive kyçe, përbushja e të cilave përcaktohej në Strategjinë e Zgjerimit të Komisionit Evropian 2013-2014, si parakusht që Shqipëria të niste negociatat e anëtarësimit.

Progres Raporti i publikuar nga Bashkimi Evropian për vitin 2015 (hyrë në fuqi në nëntor 2015) pranon se Shqipëria ka bërë progres gjatë vitit të kaluar. Ai identifikon se janë ndërmarrë hapa të mtejshme drejt reformës së gjyqësorit. Ai nënvizon faktin se qeveria ka treguar vullnet politik për të vepruar me vendosmëri për parandalimin dhe luftën kundër korrupsionit. Kuadri legjislativ është forcuar dhe koordinimi dhe monitorimi i politikave në nivel qendror është përmirësuar. Lufta kundër krimit të organizuar tregon një prirje pozitive në një numër fushash, me një intensifikim të veprimtarive për zbatimin e ligjit, veçanërisht kapjen e drogës dhe krimet që lidhen me drogën, si dhe krimin ekonomik dhe trafikimin e qenieve njerëzore. Janë marrë disa hapa për përmirësimin e njohjes ligjore të të drejtave të personave lesbike, gay, biseksualë, transgjinerë dhe interseks.

Për këtë qëllim Bashkimi Evropian rekomandoi vazhdimin e reformave, përfshirë një reformë gjithëpërfshirëse të gjyqësorit me qëllim forcimin e pavarësisë, efikasitetit dhe llogaridhënies së tij. Rekomandohet që këto reforma të arrihen në konsultim të ngushtë me Komisionin e Venecias.

Çështje specifike të përmendura që kishin nevojë për vëmendje ishin krijimi i precedentëve solidë për hetime, ndjekje penale dhe dënime proaktive në të dyja fushat; marrja e masave efektive për të përforcuar mbrojtjen e të drejtave të njeriut, përfshirë të drejtat e romëve, forcimi i politikave antidiskriminim, si dhe zbatimi i të drejtave të pronësisë. Duke mbështetur objektivat dhe masat e parashikuara në strategjinë e mëparshme, institucionet e sistemit të drejtësisë kanë demonstruar tregues pozitivë në përmirësimin e veprimtarisë dhe efikasitetit të tyre. Megjithatë, kjo periudhë ka demonstruar edhe probleme, kryesisht lidhur me mënyrën e funksionimit dhe ofrimin e shërbimit qytetarëve.

Strategjia EVROPA 2020 ka tre prioritetet të lidhura me rritjen e ekonomisë (rritje e shpejte, e qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse), e cila mund të arrihet vetëm nëse ekziston zbatimi i drejtë i ligjit dhe respektimi i të drejtave themelore. Gjithashtu Strategjia e Evropës Juglindore (SEE) 2020 ka dy dimensionet kyçe dhe relevante, Anti-korrupsioni dhe Gjyqësori që kërkojnë të ulin

korupsionin në administratën publike dhe të arrijnë një përmirësim të dukshëm në funksionimin e sistemit gjyqësor në EJT. Përveç kësaj, një gjyqësor i pavarur, efikas dhe i përgjegjshëm është gjithashtu një parakusht *a sine qua non* për shtetin ligjor, zhvillimin e demokracisë dhe të drejtave të njeriut dhe për këtë arsye, kapitulli 23 i *acquis communautaire* të Bashkimit Evropian kërkon krijimin e një sistemi gjyqësor të pavarur, efikas dhe të përgjegjshëm.

LIDHJA ME DOKUMENTE TË TJERË STRATEGJIKË

Kjo strategji përfshin një qasje ndërsektoriale, me qëllim trajtimin eçështjeve të identifikuar në një mënyrë gjithëpërfshirëse dhe të koordinuar mirë. Për më tepër, qasja ndërsektoriale synon rritjen e ndikimit dhe kontrollit të qeverisë në këtë sektor dhe kontribuon në shpërndarjen më të mirë të burimeve brenda sektorit, rritjen e koherencës midis politikave, shpenzimeve dhe rezultateve, si dhe uljen e kostove të transaksionit. Kjo qasje strategjike është në përputhje të plotë me qasjen sektoriale të BE-së, e cila kërkohet në të gjitha fushat e administrimit të një vendi aspirues. Në këtë drejtim, kjo Strategji dhe Plani i Veprimit i tij, marrin në konsideratë strategjitë e tjera përkatëse ekzistuese të vendit, si:

Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015-2020 (SKZHI), e cila përcakton qëllimet afatmesme dhe afatgjata të qeverisë për të gjithë sektorët bazuar në një vizion kombëtar, u miratua më 11 maj 2016 me Vendim të Këshillit të Ministrave nr. 348. SKZHI është një përmbledhje e të gjitha strategjive dhe politikave qeveritare, duke përfshirë strategjitë ndërsektoriale dhe politikat rajonale dhe shërben si një kuadër referimi për alokimin e fondeve gjatë hartimit të PBA-së. Në SKZHI qeveria përcaktoi reformën e sistemit të drejtësisë si një nga prioritetet kryesore të saj, duke theksuar synimin për të ndërtuar "*Shqipërinë: një vend i bazuar në shtetin ligjor, garantimin e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut, me një sistem të hapur dhe drejtësi të barabartë që siguron drejtësi për të gjithë*".

Objektivat specifike të Strategjisë në lidhje me reformën e drejtësisë janë:

- Konsolidimi i pavarësisë dhe efikasitetit të gjyqësorit;
- Rritja e transparencës dhe konsolidimi i besimit të publikut në sistemin e drejtësisë;
- Përmirësimi i mëtejshëm i shërbimit ekzekutiv publik dhe privat dhe kryerja e profesioneve ligjore falas;
- Garantimi i të drejtave themelore personale dhe transformimi i ndëshkimit penal në mundësitë e ri-arsimimit;
- Të përmirësohet më tej infrastruktura e burgjeve dhe mekanizmat e sigurisë në burgjet dhe sistemet e paraburgimit, në përputhje me standardet dhe konventat ndërkombëtare; Instalimi i kamerave në të gjitha institucionet e burgjeve; dhe duke transformuar gradualisht lehtësira për të miturit në struktura të hapura ose pjesërisht të hapura.
- Krijimi i një baze të dhënash të centralizuar elektronike të të dhënave për të burgosurit që ofrojnë statistika

Strategjia Ndërsektoriale Kundër Korrupsionit 2015-2020 dhe Plani i Veprimit i Strategjisë Ndërsektoriale kundër Korrupsionit 2015-2017, janë miratuar në mars të vitit 2015. Kjo strategji trajton korrupsionin në tre drejtime: parandalimin, ndërgjegjësimin dhe ndëshkimin. Lidhjet me reformën e sektorit të drejtësisë rezultojnë nga objektivat në kuadër të "qasjes represive", e cila përfshin: përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të hetimeve penale kundër korrupsionit; përmirësimin e bashkëpunimit ndërmjet agjencive të zbatimit të ligjit në ndjekjen penale dhe ndëshkimin e korrupsionit; përmirësimin e kuadrit ligjor për ndjekjen e krimeve ekonomike dhe financiare; përmirësimin e bashkëpunimit ndërkombëtar ligjor dhe policor në luftën kundër krimit ekonomik dhe financiar.

Strategjia Ndërsektoriale për Decentralizimin dhe Qeverisjen Vendore 2014-2020. Ndarja e re territoriale-administrative e vendit, me qëllim rritjen dhe përmirësimin e aksesit të qytetarëve në shërbimet publike, do të ketë ndikim të drejtpërdrejtë në riorganizimin e hartës gjyqësore dhe rrjedhimisht në qasjen në drejtësi për qytetarët.

Strategjia Ndërsektoriale e Reformës së Administratës Publike 2015-2020 është miratuar me VKM-në nr. 1017, datë 18 shtator 2009. Kjo strategji përqendrohet, ndër të tjera, në forcimin e kapaciteteve në ZKM dhe Ministrinë e Drejtësisë për përgatitjen e legjislacionit. Masat e BE-së për Barazinë Gjinore dhe Fuqizimin e Grave nëpërmjet Marrëdhënieve të Jashtme të BE-së 2016-2020 dhe Strategjisë Kombëtare për Barazinë Gjinore, Dhunën Gjinore dhe Dhunën në Familje, e cila ndër të tjera ka si një nga qëllimet e saj strategjike garantimin e mbrojtjes ligjore për viktimat e brendshme nga dhuna.

Plani Kombëtar i Shqipërisë për Integrimin European 2016-2020 dhe Udhërrëfyese për 5 Prioritetet kryesore e konsiderojnë reformën në sektorin e drejtësisë si prioritet kyç dhe thelbësor për përpjekjet para anëtarësimit dhe me rëndësi të veçantë gjatë negociatave për anëtarësim. Reforma në sektorin e drejtësisë do të synojë forcimin e pavarësisë, llogaridhënies dhe profesionalizmit në sistemin gjyqësor. Një nga objektivat është përmirësimi i sistemit të emërimit, vlerësimit, ngritjes në detyrë dhe transferimit të gjyqtarëve dhe prokurorëve, që kërkon miratimin e disa ndryshimeve ligjore. Do të merren masa për të zvogëluar numrin e rasteve gjyqësore të akumuluar, qoftë përmes ndryshimeve ligjore, ashtu edhe përmirësimeve në infrastrukturë dhe burime.

Strategjia e Menaxhimit të Financave Publike në Shqipëri për periudhën 2014-2020 është miratuar me VKM-në nr.908, datë 17.12.2014. Është e rëndësishme për arritjen e kriterëve të përshtatshmërisë në lidhje me MFP për mbështetjen e buxhetit të sektorit. Zbatimi i Strategjisë së MFP-së është vendimtar për përmirësimin e PBA-së dhe rrjedhimisht për planifikimin, buxhetimin dhe monitorimin e duhur të strategjisë së sektorit të drejtësisë. Strategjia Afatmesme e Prokurorisë Shqiptare 2015-2017 fokusohet në rritjen e efektivitetit të hetimeve, forcimin e kapaciteteve hetimore profesionale dhe teknike, si dhe forcimin e bashkëpunimit ndërinstitucional etj.

ARSYETIMI

Strategjia Ndërsektoriale e Drejtësisë dhe Plani i saj i Veprimit janë rezultat i një analize të plotë të zbatimit të strategjisë së mëparshme, si dhe të raporteve të ndryshme nga organizatat kombëtare dhe ndërkombëtare.

Analiza e fundit më gjithëpërfshirëse në këtë aspekt është paraqitur në Dokumentin Analitik të përgatitur nga Komisioni i Posaçëm Parlamentar mbi Reformën e Drejtësisë. Bazuar në këtë analizë, problemet kryesore të identifikuara në sektorin e drejtësisë lidhen me (i) ndarjen e pushteteve, kryesisht ndërmjet ekzekutivit dhe gjyqësorit; (ii) kriteret dhe procedurat e emërimit për anëtarët e Gjykatës Kushtetuese, Gjykatës së Lartë dhe Prokurorit të Përgjithshëm; (iii) statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve; (iv) procesin e procedurave disiplinore për gjyqtarët dhe prokurorët; (V) kapacitetet e dobëta administrative në sektorin e drejtësisë; (Vi) shpërndarjen e pamjaftueshme të buxhetit për infrastrukturën gjyqësore dhe pagat e gjyqtarëve; dhe (vii) arsimimin fillestar dhe të vazhdueshëm për gjyqtarët dhe prokurorët.

Kompetenca ekskluzive e Ministrit të Drejtësisë për të filluar procedimet disiplinore kundër gjyqtarëve është në kundërshtim me parimet e BE-së. Procesi i emërimit të gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese nuk kishte kriteret të qarta dhe të detajuara për kandidatët, transparencë në zgjedhjen dhe propozimin e tyre dhe rregulla të qarta për kryerjen e procesit të emërimit. Ligji organik dhe Kushtetuta nuk ishin të pajtueshme kur erdhën në kategorinë e atyre që mund të drejtoheshin në gjykatë dhe në autoritetin ligjor të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese. Kishte mungesë orientimi të përgjithshëm kushtetues në lidhje me kriteret kualifikuese që duhet të plotësoheshin nga një kandidat për gjyqtar në Gjykatën e Lartë, i cili i dha ligjvënësit liri të plotë në përcaktimin e këtyre kriterëve. Çështjet u identifikuan edhe në lidhje me përfundimin e mandatit, qëndrimin në detyrë pas mandatit, largimin nga detyra, dorëheqjen dhe përgjegjësinë disiplinore të gjyqtarit.

Në përgjithësi, gjykimi i rasteve nga gjykatat e tre niveleve nuk garanton plotësisht gjykimin brenda një periudhe të arsyeshme. Statusi i gjyqtarëve nuk ishte rregulluar në mënyrë të qartë nga legjislacioni. Në mënyrë të ngjashme, legjislacioni nuk është i qartë në lidhje me kriteret dhe procedurat për emërimin e gjyqtarëve, vlerësimin e tyre profesional dhe zhvillimin e karrierës. Sistemi i pagave, shpërblimeve dhe mbrojtja sociale dhe shëndetësore e gjyqtarëve nuk iu përgjigj nevojës së trajtimit dinjitoz financiar, si dhe natyrës së përgjegjësisë të funksionit gjyqësor dhe shkallës së vështirësive.

Nuk kishte kriteret bazë kushtetuese për përzgjedhjen e anëtarëve të Këshillit të Lartë të Drejtësisë të zgjedhur nga Kuvendi, i cili rezultoi në mungesë të transparencës dhe cilësisë në përbërje dhe e la ligjvënësin me liri të pakufizuar në përcaktimin e këtyre kriterëve. Shumica minimale (36 vende), e nevojshme për votimin e tyre në Kuvend, nuk ofroi garanci të mjaftueshme në drejtim të respektimit të pavarësisë së KLD-së. Përbërja aktuale e KLD-së, ku gjykatësit kanë 10 nga 15 vendet e parashikuara nga Kushtetuta, nuk përjashton ndikimin e ekzekutivit dhe legjislativit dhe gjithashtu cenon besueshmërinë dhe legjitimitetin e gjyqësorit. Gjithashtu, Kushtetuta nuk parashikonte kriteret bazë që duhet të përmbusheshin nga një kandidat për Prokurorinë e Përgjithshme. Miratimi i kandidimit nga Kuvendi me një kuorum të thjeshtë (minimum 36 deputetë) nuk shërben për të marrë një mbështetje të gjerë nga ligjvënësi

dhe për të garantuar pavarësinë që duhet të karakterizojë këtë funksion të lartë. Organizimi hierarkik ka shkaktuar probleme ndërmjet prokurorëve të niveleve të ndryshme, të cilët i nënshtrohen proceseve të shqyrtimit gjyqësor jo vetëm në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm, por edhe në Gjykatën Kushtetuese. Mungesa e përgjegjësisë së Prokurorisë së Përgjithshme mbetet shqetësuese.

Edhe pse është konceptuar si një organ përfaqësues i prokurorëve, këshilli prokurorial nuk ka një ndikim real në karrierën e prokurorëve, emërimin, transferimin, disiplinën dhe ngritjen e tyre në detyrë. Mendimet e Këshillit të Prokurorisë janë vetëm të natyrës këshillimore dhe nuk janë të detyrueshme për Prokurorin e Përgjithshëm. Ajo nuk funksionon si një organ i veçantë nga autoriteti i Prokurorit të Përgjithshëm dhe nuk ka kompetenca për marrjen e vendimeve.

Shkolla e Magjistraturës dhe ndikimi i saj në formimin e gjyqtarëve dhe prokurorëve të ardhshëm është një histori suksesi. Sidoqoftë, ky institucion, në aspektin e trajnimit fillestar, has vështirësi në rekrutimin e kandidatëve për shkak të pamundësisë së vlerësimit të treguesve të integritetit, etikës, sjelljes shoqërore dhe morale, ndershmërisë etj. Për sa i përket trajnimit të vazhdueshëm, theksohet se ekziston një mungesë e ndërgjegjësimit të gjyqtarëve dhe prokurorëve mbi nevojën për trajnim të vazhdueshëm, pjesërisht si rezultat i peshës së vogël që trajnimi zë në vlerësimin e gjyqtarëve nga KLD-ja.

Problemi kryesor i identifikuar në lidhje me sistemin penitenciar lidhet me kushtet fizike në burgje dhe mbipopullimin. Ka mungesë të institucioneve të përshtatshme për kryerjen e masave edukative dhe mjekësore, duke e bërë këtë të fundit të pamundur. Personat ndaj të cilëve është vendosur trajtimi i detyrueshëm në një institucion mjekësor vazhdojnë të qëndrojnë në institucionet e burgjeve, ose në rastin më të mirë në spitalin e burgut, pasi nuk ekziston një institucion mjekësor specifik. Gjithashtu, ndryshimet e shpeshta të personelit të burgjeve dhe trajnimit të policisë së burgjeve kufizojnë efektivitetin e tyre.

Në përgjithësi, çështjet e identifikuara në lidhje me profesionin e lirë ligjor lidhen me hyrjen në profesion, performancën efikase në garantimin e një shërbimi më të mirë për qytetarët, rolin e dhomave në hyrjen në profesion, si dhe llogaridhënien e përkatësisht profesionistëve të lirë ligjorë.

Për të trajtuar të gjitha problemet e mësipërme dhe zgjidhjeve që i jep ridizenjimi i ri i sistemit të drejtësisë, miratuar me ndryshimet Kushtetuese dhe paketën ligjore të 7 ligjeve kryesore të Reformës në Drejtësi, kjo Strategji dhe Plani i saj i Veprimit i adreson nëpërmjet tetë shtyllave tematike ose qëllimeve strategjike. Sipas secilit qëllim strategjik janë përcaktuar disa objektiva që do të kontribuojnë në arritjen e qëllimit strategjik. Për më tepër, për çdo objektiv parashikohet që një grup i masave indikative të zbatohet nga një ose dy institucione përgjegjëse. Masat indikative janë planifikuar në kohë dhe në kosto

VLERËSIMI I RISKUT

Rreziku	Niveli	Masat lehtësuese
Vonesa në lidhje me miratimin e ligjeve lidhur me reformën në drejtësi	Mesatare	Dialogu i vazhdueshëm politik me të gjithë bashkëbiseduesit kryesorë duke përfshirë partitë kryesore opozitare të cilat janë thelbësore për miratimin e legjislacionit kryesor.
Vonesa në ngritjen e institucioneve të reja të sistemit të drejtësisë	Mesatare	Dialogu i vazhdueshëm politik me të gjithë bashkëbiseduesit kryesorë, duke përfshirë partitë kryesore opozitare, të cilat janë thelbësore për ngritjen e organeve të verifikimit (vetingut).
Koordinimi i fragmentuar i sektorit, progres i ngadaltë në krijimin e kuadrit të koordinimit dhe monitorimit (IPMG). Iniciativat e Larta për ngritjen e një IPMG-je të Drejtësisë përkrahen nga ndërhyrjet afatshkurtra të BE-së dhe nga një projekt TA i ardhshëm.(IPMG).	I lartë	Koordinimi dhe monitorimi i zbatimit të Strategjisë dhe Planit të saj të Veprimit që do të mbështetet nga një projekt i asistencës teknike TA që shoqëron operacionin e mbështetjes buxhetore.
Mungesa e angazhimit dhe ushtrimit të së drejtës për zbatimin e Strategjisë dhe Planit të saj të Veprimit.	Mesatare	Dialogu i vazhdueshëm i politikave në kontekstin e IPMG-së për drejtësi. Plani i Veprimit është përgatitur nga një grup pune ndërinstitutional dhe në konsultim të ngushtë me një gamë të gjerë të palëve të interesuara për të identifikuar se çfarë masash duhet të ndërmerren për të zgjeruar të drejtën për zbatimin e Planit të Veprimit.
Mungesa e fondeve për zbatimin e planit të veprimit (dhe në veçanti të institucioneve të reja), si dhe mungesa e perspektivës afatmesme mund të ndikojnë negativisht në aftësinë e aktorëve për të përmbushur mandatet e tyre dhe zbatimin e planit të veprimit.	I lartë	Dialogu i lartë i vazhdueshëm i politikave ndërmjet institucioneve të sistemit të drejtësisë dhe Ministrisë së Financave do të kontribuojë në zbutjen e rrezikut të mungesës së fondeve. Sidoqoftë, duhet siguruar që fonde të mjaftueshme buxhetore të kanalizohen në qëllimet e synuara. Kjo do të sigurohet me përcaktimin e duhur dhe monitorimin e treguesve të performancës për zbatimin e Planit të Veprimit. Kapacitetet buxhetore afatmesme të institucioneve të gjyqësorit duhet të forcohen.
Kapaciteti i kufizuar absorbues dhe mungesa e burimeve njerëzore në dispozicion për të zbatuar proceset e reformës	Mesatar	Mbështetja përmes ndërtimit të kapaciteteve plotësuese ose të propozuara për të lehtësuar reformat, konkretisht projektet në vazhdim EURALIUS dhe PAMECA dhe projektet e planifikuara

KAPITULLI II: VIZIONI, PËRPARËSITË DHE SYNIMET STRATEGJIKE

Vizioni

Shteti ligjor garantohet nga Kushtetuta dhe ligjet e Republikës së Shqipërisë, çka promovon konsolidimin e demokracisë dhe zhvillimin e qëndrueshëm politik, ekonomik dhe social në vend.

Misioni

Zbatimi i suksesshëm i reformave në sektorin e drejtësisë për të siguruar një sistem gjyqësor efektiv, efikas, të pavarur dhe transparent, në përputhje me praktikat më të mira evropiane

Funksionimi i shtetit ligjor bazuar në institucione që garantojnë qasje dhe besim bazuar në parimet e pavarësisë, meritokracisë dhe llogaridhënies, do të zhvillohet përmes përpjekjeve të identifikuar strategjike që do të kenë objektivat trajtimin e gjetjeve dhe rekomandimeve të raporteve të prodhuara nga Bashkimi Evropian dhe Këshilli i Evropës, si dhe donatorë e palë të tjera të interesuara. Synimi ynë është të garantojmë që Shqipëria ka një sistem ligjor plotësisht funksionues, efikas dhe efektiv që mbron të drejtat e qytetarëve, respekton shtetin ligjor dhe eliminon korrupsionin, si dhe mbron të drejtat e njeriut.

Strategjia e sektorit është shkruar në mënyrë specifike për të garantuar që ka harmoni me strategjinë kombëtare/ të vendit dhe përfaqëson së pari planin e veprimit. Këto lidhje janë identifikuar më poshtë. Në kapitullin e kontekstit është përfshirë një ekstrakt nga raportet përkatëse të publikuara nga Bashkimi Evropian, grupe pune ekspertësh dhe donatorë të tjerë që ngrenë çështje që janë marrë në konsideratë brenda përfaqësimit të strategjike.

Plani Kombëtar i Shqipërisë për Integrimin Evropian e përkufizon reformën në sektorin e drejtësisë si përpjekje kyçe. Plani Kombëtar i referohet reformës si e kryer nga Kuvendi, që bazohet në shtatë shtylla: reforma e sistemit të drejtësisë, pushteti gjyqësor, drejtësia penale, trajnimi dhe arsimi ligjor, shërbimet ligjore dhe profesionet e lira ligjore, lufta kundër korrupsionit në sektorin e drejtësisë.

Përfaqësimi i kësaj strategjie dhe planit të veprimit, bazohet te supozimi se pas miratimit të amendamenteve të Kushtetutës dhe legjislativës tjetër kyç, zbatimi i reformës do të vazhdojë pa vonesa dhe pengesa.

Ndikimi i ndryshimeve kushtetuese dhe në disa raste legjislativë, janë detajuar në objektiva specifike që merren me zbatimin e ndryshimeve kushtetuese dhe legjislativë.

Disa nga këto ndryshime fokusohen në funksionimin efektiv të organizatave të nivelit të lartë, si pushteti i gjyqësorit dhe sistemi i prokurorisë. Ndryshimet kritike planifikohen të kenë ndikim maksimal. Në disa fusha propozohet krijimi i organeve të reja në fusha kyçe lidhur me funksionimin e drejtësisë, si Inspektorati i Lartë, Këshilli i Lartë Gjyqësor dhe Këshilli i Lartë i Prokurorisë.

Lidhur me fushat e identifikueshme të kritikizmit nga organizatat ndërkombëtare, si Këshilli i Evropës dhe Bashkimi Evropian, si antikorrupsioni dhe të drejtat e njeriut, përjasja jonë ka qenë përmirësimi i bazave legjislativë, zhvillimi i ndërgjegjësimit, zhvillimi i procedurave dhe sistemeve të politikave, fluja e monitorimit dhe prodhimi i raporteve statistikore dhe zhvillimi i lidhjeve të reja ndërkombëtare.

Në rastin e të drejtave të njeriut legjislacioni ekziston, problemi ka të bëjë me monitorimin efektiv, rritjen e ndërgjegjësimit dhe përmirësimin e sistemit. Pranohet se ka shumë për të bërë, veçanërisht për pakicat etnike dhe romët, dhe në disa raste edhe për gratë. Një ndryshim specifik që duhet të përmirësojë shumë të drejtat e njeriut për grupin e njerëzve me sëmundje mendore, paaftësi në të mësuar dhe grupe të tjera në disavantazh, si personat me autizëm, është krijimi i një strukture të re për njerëzit me këto lloje sëmundjesh dhe paaftësish. Kjo do t'i mbajë ata larg sistemit të burgjeve, ku zakonisht mbyllen meqë nuk ka një masë alternative. Ky do të jetë një përmirësim i madh në të drejtat e tyre të njeriut.

Progres Raporti Shqipëria 2015 i Komisionit Evropian njih se "është bërë njëfarë progresi vitin e kaluar, veçanërisht përmes ngritjes, në nëntor, të një Komisioni të Posaçëm Parlamentar për Reformën e Drejtësisë për të kryer një proces gjithëpërfshirës dhe tërësor reformash".

Ndërkaq, në korrik 2016 janë miratuar ndryshimet kushtetuese që trajtojnë të metat e identifikuar në Analizën e Sektorit të Drejtësisë të përgatitur nga Grupi i Ekspertëve të Nivelit të Lartë, sipas kërkesës së Komisionit të Posaçëm Parlamentar për Reformën e Drejtësisë. Synimi i ndryshimeve kushtetuese është rivendosja e ekuilibrit kushtetues me qëllim që të garantohet funksionimi i sistemit të drejtësisë sipas parimeve të shtetit ligjor dhe të respektohet parimi themelor i kontrollit dhe verifikimit të ndërsjellë të pushteteve.

Fushat e veprimit të identifikuar në Progres Raportin e BE-së, mbi të cilat do të fokusohen veprimet parësore:

Pavarësia e plotë dhe llogaridhënia e gjykatësve dhe prokurorëve nuk garantohet. Administrimi i drejtësisë është i ngadaltë dhe vendimet gjyqësore jo gjithnjë zbatohen. Vitin e ardhshëm, në veçanti, Shqipëria duhet:

- Të forcojë llogaridhënien e gjyqtarëve dhe prokurorëve dhe të luftojë korrupsionin brenda sistemit të drejtësisë;
- Të demonstrojë progres të mëtijshëm me synim krijimin e precedentëve solidë të hetimeve, ndjekjes penale dhe dënimeve në luftën kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar në të gjitha nivelet;
- Të përmirësojë mekanizmat institucionale për të nxitur përpjekjet për ta sjellë legjislacionin ekzistues për drejtësinë për të mitur në përputhje me standarde ndërkombëtare; të bëjë progres të mëtijshëm me zbatimin e strategjisë 2012-2020 për të drejtat e pronësisë dhe proceset e regjistrimit, kthimit dhe kompensimit të pronave.

Në veçanti, Progres Raporti i BE-së ka identifikuar të meta në sistemin gjyqësor që janë renditur në tabelën më poshtë, së bashku me një referencë për Planin e Veprimit (objektivi nën të cilin është përfshirë veprimi përkatës)

Koment	Veprimi në Planin e Veprimit
Organet menaxhuese	
Këshilli i Lartë i Drejtësisë (KLD): Nuk ka dispozitë që të garantojë që të paktën një anëtar i caktuar nga Parlamenti mbështetet nga ndonjë parti e opozitës. Zëvendës Kryetari i KLD-së është i vetmi anëtar me kohë të plotë i këtij organi. Rregullat për etikën mbeten të paplota.	OBJEKTIVI 1: Forcimi i pavarësisë, efikasitetit, efektivitetit dhe llogaridhënies së institucioneve të sistemit të drejtësisë.
Këshilli i Prokurorëve nuk është një organ plotësisht i formuar për menaxhimin e karrierës për prokurorët.	
Pavarësia dhe paanësia	
Pavarësia e gjyqësorit është, në praktikë, e kërcënuar nga mënyra shumë e politicizuar me të cilën gjyqtarët e Këshillit të Lartë dhe Gjykatës Kushtetuese emërohen dhe kufiri i gjerë i diskrecionit që gëzon KLD-ja në emërimin, promovimin dhe transferimin e gjyqtarëve. Në praktikë, pavarësia e gjyqtarëve dhe prokurorëve është e kufizuar dhe ka raporte të rregullta për drejtësi selektive dhe ndërhyrje politike në çështje gjyqësore.	OBJEKTIVI 1: Forcimi i pavarësisë, efikasitetit, efektivitetit dhe llogaridhënies së institucioneve të sistemit të drejtësisë.
Jo të gjitha gjykatat përdorin sistemin e unifikuar të menaxhimit të rasteve për ndarjen e tyre. Praktikrat jo-transparente, si caktimi i rasteve me short, ekzistojnë ende. Gjykatat nuk mbajnë regjistër të rasteve nga të cilat janë përjashtuar gjykatës apo që kanë kërkuar të përjashtohen. Sistemi i trajtimit të rasteve i shërbimit të prokurorisë, ngritur së fundmi, ende nuk operon plotësisht në vend.	OBJEKTIVI 5: Përmirësimi i funksionimit të sistemit të drejtësisë duke siguruar sisteme moderne elektronike dhe lehtësira për zhvillimin e bashkëpunimit të fuqishëm ndërkombëtar.
Llogaridhënia	
Nuk ka monitorim të mjaftueshëm të përputhjes me standardet etike dhe integritetin kur emërohen gjyqtarë dhe prokurorë.	OBJEKTIVI 1: Forcimi i pavarësisë, efikasitetit, efektivitetit dhe llogaridhënies së institucioneve të sistemit të drejtësisë.
Nuk ka këshillim apo trajnim të detyrueshëm gjatë shërbimit për etikën.	OBJEKTIVI 2: Konsolidimi i arsimit ligjor dhe trajnimit si dhe specializimi i magjistratëve dhe personelit të gjykatave.
Kuadrit ligjor për procedime disiplinore i mungon qartësia dhe procedime të tilla mund të përdoren për të influencuar keq gjyqtarët. Ministri i Drejtësisë ka pushtet i vetëm — dhe liri veprimi — për të ngritur procedime disiplinore kundër gjyqtarëve, çka është në kundërshtim me standardet e BE-së.	OBJEKTIVI 1: Forcimi i pavarësisë, efikasitetit, efektivitetit dhe llogaridhënies së institucioneve të sistemit të drejtësisë
Gjyqtarët dhe prokurorët janë të detyruar të deklarojnë pasuritë e tyre çdo vit. Megjithatë, me gjithë rastet e shumta të raportuara të mospërmblidhjes së kësaj kërkesë,	OBJEKTIVI 1: Forcimi i pavarësisë, efikasitetit, efektivitetit dhe llogaridhënies

deri tani nuk janë marrë vendime përfundimtare për sanksione. Gjyqësori perceptohet përgjithësisht si shumë i korruptuar.	së institucioneve të sistemit të drejtësisë.
Profesionalizmi dhe kompetenca	
Kërkesa e profesionalizmit dhe integritetit nuk reflektohet mjaftueshëm në kriterin ekzistues për gjyqtarët. Janë vendosur kriteret për vlerësimin e prokurorëve, por kriteret e qarta dhe transparente për vlerësimin dhe promovimin e gjyqtarëve ende nuk janë miratuar. Vendimet që lidhen me karrierat e gjyqtarëve nuk janë plotësisht transparente dhe jo gjithnjë bazohen mbi merita dhe kriteret e tjera objektive. Vitet e fundit, procesi i emërimit të gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese dhe Gjykatës së Lartë është prishur nga seanca dëgjimore të diskutueshme në Komisionin Parlamentar të Çështjeve Ligjore dhe refuzimet e shpeshta nga Kuvendi të emërimeve presidenciale. Pavarësia dhe llogaridhënia e sistemit të prokurorisë dobësohet më tej nga fakti se Prokurori i Përgjithshëm emërohet me pëlqimin e një shumice të thjeshtë të Kuvendit. Procedurat për emërimin, promovimin dhe largimin e stafit kyç në zyrën e Prokurorit të Përgjithshëm u mungon transparenca.	OBJEKTIVI 1: Forcimi i pavarësisë, efikasitetit, efektivitetit dhe llogaridhënies së institucioneve të sistemit të drejtësisë.
Cilësia e drejtësisë	
Trajnimit gjyqësor fillestare dhe gjatë shërbimit sigurohen nga Shkolla e Magjistratëve dhe financohen pjesërisht nga donatorë të huaj për shkak të mungesave të vazhdueshme në buxhet. Ekziston një program trajnimi mbi precedentin ligjor të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, por trajnimi mbi <i>acquis</i> e BE-së është i kufizuar. Shqipëria ende nuk merr pjesë në Rrjetin Evropian të Trajnimit Gjyqësor. Shkolla Kombëtare e Juristëve ende nuk siguron trajnim gjatë shërbimit për juristët.	OBJEKTIVI 2: Konsolidimi i arsimit ligjor dhe trajnimit, si dhe specializimi i magjistratëve dhe personelit të gjykatave
Planifikimi dhe shpërndarja e burimeve administrative dhe financiare brenda gjyqësorit duhet përmirësuar.	OBJEKTIVI 1: Forcimi i pavarësisë, efikasitetit, efektivitetit dhe llogaridhënies së institucioneve të sistemit të drejtësisë.
Shumë mjedise gjykatash kërkojnë rinovim të mëtejshëm. Disa gjykata nuk kanë mjaftueshëm salla gjyqi dhe seancat dëgjimore ende zhvillohen në zyrat e gjyqtarëve, çka rrit	OBJEKTIVI 5: Përmirësimi i funksionimit të sistemit të drejtësisë duke siguruar sisteme

riskun për praktika të korruptuara.	moderne elektronike dhe lehtësira për zhvillimin e bashkëpunimit të fuqishëm ndërkombëtar.
Qasja online e legjislacionit në formë të konsoliduar nuk disponohet. Ekziston një bazë të dhënash precedentësh, por publikimi i vendimeve gjyqësore mbetet i parregullt dhe nuk ka mjete efektive kërkimore. Gjykata e Lartë ka nxjerrë vetëm pak rregulla që unifikojnë precedentët ligjorë. Sistemi për njoftimin e palëve dhe dëshmitarëve është i papërshtatshëm.	OBJEKTIVI 5: Përmirësimi i funksionimit të sistemit të drejtësisë duke siguruar sisteme moderne elektronike dhe lehtësira për zhvillimin e bashkëpunimit të fuqishëm ndërkombëtar,
Ligji mbi Ndërmjetësimin siguron një mekanizëm alternativ për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve, por adresimi te ndërmjetësimi është i rrallë.	OBJEKTIVI 8: Përmirësimi i cilësisë së shërbimit të profesioneve ligjore dhe vendosja e një kuadri ligjor për arbitrazhin.
Efikasiteti	
Kohëzgjatja e përgjithshme e procedimeve nga fillimi deri te vendimi përfundimtar mbetet një shqetësim i madh. Nuk ka mekanizëm efektiv monitorimi dhe ka një mungesë të përgjithshme kapaciteti për të prodhuar të dhëna të qëndrueshme statistikore. Dispozitat e paqarta të Kodit Civil dhe Kodit të Procedurës Penale reduktojnë gjithashtu efikasitetin e gjykatave. Përqindja e rasteve të zgjidhura, pra raporti i rasteve të zgjidhura me rastet e reja të regjistruara është rritur vitet e fundit me disa diferenca sipas llojit të gjykatës. Rastet e mbledhura mbeten të shumta, veçanërisht në gjykatat administrative dhe në Gjykatën e Lartë.	OBJEKTIVI 4: Rritja e efikasitetit të sistemit gjyqësor penal dhe masave antikorruption përmes konsolidimit të misionit, statusit dhe funksioneve të institucioneve të drejtësisë penale.

Fushat e identifikuar të veprimit janë njohur dhe reformat thelbësore në legjislacion, procedurat, proceset dhe sistemet bazohen në strategjinë e sektorit tonë, në masat e duhura të identifikuar dhe në planin zbatues të bazuar në Strategjinë dhe planin tonë të veprimit.

Objektivat Strategjike

Strategjia ka tetë objektiva strategjike të nivelit të lartë:

- OBJEKTIVI 1: Forcimi i pavarësisë, efikasitetit, efektivitetit dhe llogaridhënies së institucioneve të sistemit të drejtësisë.
- OBJEKTIVI 2: Konsolidimi i arsimit ligjor dhe trajnimit, si dhe specializimi i magistratëve dhe personelit të gjykatave.
- OBJEKTIVI 3: Përmirësimi i operimit të sistemit gjyqësor duke forcuar efikasitetin, transparencën dhe qasjen e tij në përputhje me standardet evropiane.
- OBJEKTIVI 4: Rritja e efikasitetit të sistemit gjyqësor penal dhe masave antikorrupsion përmes konsolidimit të misionit, statusit dhe funksioneve të institucioneve të drejtësisë penale.
- OBJEKTIVI 5: Përmirësimi i funksionimit të sistemit të drejtësisë duke siguruar sisteme moderne elektronike dhe lehtësira për zhvillimin e bashkëpunimit të fuqishëm ndërkombëtar.
- OBJEKTIVI 6: Shtimi i mbrojtjes së të drejtave të njeriut në sistemin ndëshkimor.
- OBJEKTIVI 7: Përmirësimi i funksionimit të Ministrisë së Drejtësisë dhe institucioneve të saj vartëse.
- OBJEKTIVI 8: Përmirësimi i cilësisë së shërbimit të profesioneve ligjore dhe vendosja e një kuadri ligjor për arbitrazhin.

Këto objektiva përputhen me SKZhl 2015-202 që deklaron vizionin e mëposhtëm lidhur me sektorin e drejtësisë: "Shqipëria: një vend i bazuar te shteti ligjor, garantuese e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore, me një sistem drejtësie të hapur dhe të barabartë që garanton drejtësi për të gjithë" me objektivat e mëposhtme strategjike:

1. Konsolidimi i pavarësisë dhe efikasitetit të gjyqësorit,
2. Rritja e transparencës dhe konsolidimi i besimit publik te drejtësia ,
3. Përmirësim i mëtejshëm i shërbimeve publike dhe ekzekutimit privat, si dhe performanca e shërbimeve ligjore,
4. Arritja e të drejtave personale bazë dhe shndërrimi i ndëshkimit penal për qëllime ri-educimi,
5. Përmirësimi i mëtejshëm i infrastrukturës së burgjeve dhe elementëve të sigurisë në burgje, si dhe i sistemeve të paraburgimit në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe konventat, instalimi i kamerave në gjithë institucionet ndëshkimore dhe shndërrimi gradualisht i strukturave për të mitur në struktura të hapura ose pjesërisht të hapura.
6. Ngritja e një baze elektronike të dhënash për të burgosurit përmes softuerit të sistemit për të kërkuar dosjet, ndërlidhja online e burgjeve vendore dhe qendrave të paraburgimit dhe institucionit qendror të sistemit të menaxhimit të bazës së të dhënave dhe statistikave informative.

KREU III: POLITIKAT

Në përputhje me vizionin, prioritetet strategjike dhe qëllimet, ky kapitull trajton politikat që do të ndërmerren për të arritur qëllimin. Politikat janë të formuluara në kuptim të objektivave specifike që duhen arritur ose masave që duhen arritur për realizimin e qëllimit. Çdo masë është detajuar më tej në aktivitete. Çdo aktivitet buxhetohet në përputhje me rrethanat, është programuar në kohë dhe i është caktuar një institucion përgjegjës (shih Planin e Veprimit).

Objektivi 1: Forcimi i pavarësisë, efikasitetit dhe llogaridhënies së institucioneve të sistemit të drejtësisë

Ky objektív do të arrihet përmes masave treguese të mëposhtme, në bazë të një analize të mangësive përkundër standardeve të Bashkimit Evropian dhe kërkesave të komunitetit ndërkombëtar. Është e qartë se Ministri dhe qeveria do të duhet të bien dakord me drejtimin e politikave dhe implikimet e burimeve.

- Përmirësimi i statusit të të gjithë gjyqtarëve dhe prokurorëve të të gjitha niveleve, duke përfshirë asistent magistratët / këshilltarët ligjorë në bazë të standardeve evropiane për të për të garantuar emërime dhe zhvillim të karrierës objektive, transparente dhe sipas meritës
- Zbatimi i ndryshimeve të sistemit dhe ndryshimeve organizative për të përmirësuar funksionimin dhe efikasitetin në funksion të ndryshimeve kushtetuese për Gjykatën Kushtetuese
- Krijimi i një inspektorati të veçantë të pavarur të ngarkuar me përgjegjësinë për të hetuar shkeljet disiplinore të gjyqtarëve dhe prokurorëve dhe për të zhvilluar shërbime të tjera të inspektimit në gjykata dhe prokurori në pajtim me standardet evropiane.
- Riorganizimi i hartës së gjyqësorit dhe prokurorisë, si edhe të policisë gjyqësore dhe shpërndarja e gjykatave, në përputhje me ndarjen e re territoriale, numrin e popullsisë dhe çështjeve të prapambetura gjyqësore me qëllim që të forcohet roli dhe funksionimi i gjykatave dhe të garantohet qasja në drejtësi:
- Zbatimi i kuadrit të ri ligjor për rritjen, forcimin dhe përmirësimin e organizimit gjyqësor dhe administratës gjyqësore.
- Përmirësimi i funksionimit të KLD dhe zgjerimi i fushës së kompetencave të tij, duke i vënë gjykatat më të larta nën ombrellën e tij dhe duke zgjeruar funksionet në lidhje me TIK, buxhetin gjyqësor, administrimin gjyqësor, raportimin dhe marrëdhëniet me publikun në bazë të standardeve evropiane dhe ndërkombëtare
- Krijimi i KLP dhe ngritja e kapaciteteve për të përmbushur standardet bashkëkohore evropiane dhe zbatuar ndryshimet e fundit legjislative.
- Përmirësimi i efikasitetit të Gjykatës së Lartë dhe zvogëlimi i numrit të çështjeve të prapambetura
- Mbështetje për krijimin dhe operimin e një Këshilli të Emërimeve në Drejtësi në mënyrë që të rishikojë CV-të e anëtarëve të institucioneve të drejtësisë të cilët zgjidhen nga Kuvendi, me qëllim që të ulet ndikimi politik (organi ad hoc/special)
- Përmirësimi i sistemit të arkivit të Gjyqësorit përmes zbatimit dhe funksionimit të arkivave gjyqësore qendrore

Objektivi 2: Konsolidimi i arsimit dhe formimit ligjor si edhe specializimi i magjistratëve dhe personelit të gjykatave

Ky objektivi do të arrihet përmes masave treguese të mëposhtme, në bazë të një analize të mangësive përkundër standardeve të Bashkimit Evropian dhe kërkesave të komunitetit ndërkombëtar. Është e qartë se Ministri dhe qeveria do të duhet të bien dakord me drejtimin e politikave dhe implikimet e burimeve.

- Krijimi i një kuadri ligjor për një provim shteti për avokatët si parakusht për ushtrimin e profesionit (për magjistratët, prokurorët, avokatët, noterët, përmbaruesit, avokatët e shtetit dhe nëpunësit civilë)
- Thellimi dhe zgjerimi i gamës së aktiviteteve formuese të Shkollës së Magjistraturës, në lidhje me:
 - o Formim bazë të gjyqtarëve dhe prokurorëve kandidatë (specializim më të thelluar, profesionalizëm dhe përmirësim të profesionalizmit dhe etikës) - trajnim i vazhdueshëm për gjyqtarët dhe prokurorët - trajnim fillestar dhe i vazhdueshëm për kategori të ndryshme të punonjësve të gjykatës - programe të detyrueshme të trajnimit për stafin e institucioneve që kryejnë funksione ndihmëse.
- Transformimi gradual i Shkollës së Magjistraturës në një qendër burimore dhe pikë takimi e legjislacionit të Bashkimit Evropian dhe legjislacionit evropian për të Drejtat e Njeriut.

Objektivi 3: Përmirësimi i funksionimit të sistemit gjyqësor duke forcuar efikasitetin, transparencën dhe qasjen në pajtim me standardet evropiane

Ky objektivi do të arrihet përmes masave treguese të mëposhtme, në bazë të një analize të mangësive përkundër standardeve të Bashkimit Evropian dhe kërkesave të komunitetit ndërkombëtar. Është e qartë se Ministri dhe qeveria do të duhet të bien dakord me drejtimin e politikave dhe implikimet e burimeve.

- Përmirësimi i legjislacionit me qëllim rritjen e efikasitetit të procedurave gjyqësore veçanërisht në drejtim të:
 - o Përmirësimit të sistemit të njoftimeve; - sigurimi i mjeteve për parandalimin e shtyrjes së gjykimeve, - futja e procedurave të përshpejtuara - filtrimi i kriterëve, - kërkimi i arsytimit në të njëjtën kohë me vendimin e gjykatës / me shpalljen e vendimit - publikimi elektronik në kohë i vendimeve gjyqësore.
- Krijimi i një sistemi të arsyeshëm dhe proporcional të tarifave gjyqësore për të siguruar financimin e shërbimeve të drejtësisë, si dhe garantimin e qasjes në gjykatë.
- Krijimi i një sistemi të drejtë dhe funksional të ndihmës ligjore për individët dhe grupet në nevojë
- Përmirësimi i marrëdhënieve mes medias dhe gjykatave dhe sigurimi i qasjes publike në informacionin me interes publik.

Objekti 4: Rritja e efikasitetit të sistemit të drejtësisë penale dhe masave antikorruption përmes konsolidimit të misionit, statusit dhe funksioneve të institucioneve të drejtësisë penale

Ky objektivi do të arrihet përmes masave treguese të mëposhtme, në bazë të një analize të mangësive përkundër standardeve të Bashkimit Evropian dhe kërkesave të komunitetit ndërkombëtar. Është e qartë se Ministri dhe qeveria do të duhet të bien dakord me drejtimin e politikave dhe implikimet e burimeve.

- Rritja e pavarësisë së brendshme dhe të jashtme të prokurorëve dhe prokurorisë duke shqyrtuar kompetencat e hetimit dhe përfaqësimit të prokurorisë në gjykatë dhe duke nxitur kontrollin efektiv dhe ekuilibrin e këtyre kompetencave nga ana e strukturave përgjegjëse
- Krijimi dhe vënia në funksionim e një strukture të Specializuar Antikorruptioni në nivel kombëtar e përbërë nga policia, prokuroria dhe gjykata.
- Zbatimi i ndryshimeve në Kodin e Procedurës Penale në harmoni me standardet evropiane.
- Përmirësimi i legjislacionit penal në përputhje me standardet evropiane.
- Forcimi i kapaciteteve të PP për të kryer procesin e dekriminalizimit në mënyrë efektive siç parashihet me ligj.
- Mbështetje për strategjinë e përgjithshme antikorruption në kuadër të Ministrisë dhe sistemit të drejtësisë për të arritur një nivel performance në përputhje me standardet evropiane

Objekti 5: Përmirësimi i funksionimit të sistemit të drejtësisë duke siguruar procedurat dhe lehtësirat moderne të sistemeve elektronike për zhvillimin e bashkëpunimit të fuqishëm ndërkombëtar

Ky objektivi do të arrihet përmes masave treguese të mëposhtme, në bazë të një analize të mangësive përkundër standardeve të Bashkimit Evropian dhe kërkesave të komunitetit ndërkombëtar. Është e qartë se Ministri dhe qeveria do të duhet të bien dakord me drejtimin e politikave dhe implikimet e burimeve.

- Krijimi i një platforme TIK për funksionimin e sistemeve elektronike të gjyqësorit
- Përmirësimi i funksioneve të TIK dhe shërbimeve mbështetëse për sistemet elektronike të gjyqësorit
- (Krijimi i qendrës së centralizuar të mbështetjes së funksionimit të TIK (ITOSC) që do të mbulojnë sistemet TIK të gjykatave, KLD, KLP, HIC, Këshilli i Emërimeve)
- Zbatimi i një sistemi të ri të menaxhimit të çështjeve të gjykatave (ICMIS)
- Përmirësimi i funksionimit të sistemit të menaxhimit të çështjeve të shërbimit të prokurorit (CAMS) dhe përshtatja e tij me ndryshimet organizative të institucionit
- Përmirësimi i informacionit statistikor siguruar nga sistemet e menaxhimit të çështjeve gjyqësore si një zgjidhje e përkohshme deri në funksionimin e ICMIS
- Krijimi i një sistemi elektronik publikimi pranë Qendrës së Botimeve Zyrtare
- Krijimi i një sistemi të ri përmbashkë për të përmbushur standardet bashkëkohore evropiane.
- Përmirësimi i funksionimit të sistemit të vuajtjes së dënimit duke siguruar sistemet e nevojshme të teknologjisë deri në vitin 2020.

- Përmirësimi i kushteve të punës në PP dhe prokuroritë e qarqeve sipas standardeve bashkëkohore
- Përmirësimi i kushteve të punës në gjykata sipas standardeve bashkëkohore

Rritja e efektivitetit të hetimit për të përmbushur standardet ndërkombëtare, duke rritur efikasitetin dhe decentralizimin e përgjimit

Objektivi 6: Përmirësimi i mbrojtjes së të drejtave të njeriut në sistemin ndëshkimor

Ky objektivi do të arrihet përmes masave treguese të mëposhtme, në bazë të një analize të mangësive përkundër standardeve të Bashkimit Evropian dhe kërkesave të komunitetit ndërkombëtar. Është e qartë se Ministri dhe qeveria do të duhet të bien dakord me drejtimin e politikave dhe implikimet e burimeve.

- Shtimi i mundësive për punësim të të burgosurve dhe ofrimi i programeve të riaftësimi dhe ri-integrimit në bazë të praktikave më të mira evropiane
- Ulja e mbipopullimit në burgje dhe paraburgim në përputhje me standardet evropiane
- Garantimi i mbrojtjes së të drejtave themelore të të burgosurve me probleme të shëndetit mendor.
- Përmirësimi i nivelit të burimeve njerëzore të caktuara për riaftësimin e të burgosurve
- Forcimi dhe përmirësimi i shërbimit të provës me standarde moderne evropiane.
- Përmirësimi i sigurisë fizike të burgjeve, si dhe parandalimi dhe mbikëqyrja e komunikimit nga ana e të burgosurve. Përcaktimi i një niveli të pranueshëm të kualifikimit për drejtorët e burgjeve
- Krijimi i MIS të centralizuar për GDP

Objektivi 7: Përmirësimi i funksionimit të Ministrisë së Drejtësisë dhe institucioneve të saj vartëse

Ky objektivi do të arrihet përmes masave treguese të mëposhtme, në bazë të një analize të mangësive përkundër standardeve të Bashkimit Evropian dhe kërkesave të komunitetit ndërkombëtar. Është e qartë se Ministri dhe qeveria do të duhet të bien dakord me drejtimin e politikave dhe implikimet e burimeve.

- Rritja e kapacitetit të Departamentit të Kodifikimit në Ministrinë e Drejtësisë, duke përdorur gjyqtarët dhe prokurorët e komanduar në departamentin e kodifikimit dhe duke kontribuar me këshilla për projektet e ndryshme ligjore
- Rritja e kapacitetit të Departamentit për Bashkëpunim Ndërkombëtar në MD, duke shtuar ekspertizë të jashtme
- Forcimi i kapaciteteve të MD për të përgatitur rregullimin e legjislacionit vendas sipas *acquis communautaire*
- Shtimi i ekspertizës së specializuar të Institutit të Mjekësisë Ligjore
- Rritja e kapaciteteve institucionale dhe profesionale të Komitetit Shqiptar të Birësimit
- Hartimi dhe krijimi i sistemeve të menaxhimit, aktivitetëve operacionale dhe të kontrollit dhe funksionimit financiar të Ministrisë së Drejtësisë dhe institucioneve të tjera (KLD, KLP,

Inspektorati i ri, Këshilli i Emërimeve) për t'u mundësuar të administrojnë procesin e reformës.

- Lidhur me objektivin 6, do të sigurohet mbështetje për të gjitha institucionet e reja dhe të ndryshuara, për të siguruar zbatimin e sistemeve të reja të menaxhimit, aktivitetet operacionale dhe kontrolluese dhe funksionimin financiar të Ministrisë së Drejtësisë (KLD, KLP, Inspektorati i ri, Këshilli i Emërimeve) për t'u mundësuar të administrojnë procesin e reformës.
- Krijimi i një sistemi për kryerjen e vlerësimit të ndikimit rregullator të legjislacionit dhe lidhjen me politikat sektoriale
- Krijimi i një sistemi për kontrollin e korrupsionit në aktet ligjore dhe projekt-aktet ligjore.
- Përmirësimi i sistemit të njoftimit publik dhe konsultimit të legjislacionit.
- Forcimi i Departamentit të Inspektimit të institucioneve të varësisë dhe profesioneve të lira

Objektivi 8: Përmirësimi i cilësisë së shërbimit të profesioneve juridike dhe krijimi i një kuadri ligjor për arbitrazh

Ky objektivi do të arrihet përmes masave treguese të mëposhtme, në bazë të një analize të mangësive përkundër standardeve të Bashkimit Evropian dhe kërkesave të komunitetit ndërkombëtar. Është e qartë se Ministri dhe qeveria do të duhet të bien dakord me drejtimin e politikave dhe implikimet e burimeve.

- Përmirësimi i komunikimit me anë të TIK mes avokatëve dhe gjykatave.
- Zbatimi i kuadrit legjislativ për noterët, duke garantuar një autonomi më të madhe të Dhomës së Noterëve dhe duke përfshirë p.sh. organizimin e Dhomës së Noterëve, përgatitjen e noterëve kandidatë për profesionin, rritjen e autonomisë së dhomës, rritjen e profesionalizmit të noterëve, p.sh. nëpërmjet përmirësimit të vazhdueshëm dhe riorganizimit të provimit të licencimit të për noterëve.
- Forcimi i ndjekjes disiplinore të noterëve, në veçanti forcimi i organeve disiplinore dhe zbatimi i rregullave të qarta dhe pa kompromis kundër korrupsionit, duke përfshirë masa të rrepta procedurale (pezullimin dhe heqjen e licencës). Forcimi i dispozitave për sigurimin profesional të noterëve.
- Përgatitja e noterëve kandidatë për profesionin duke përmirësuar trajnimin e detyrueshëm fillestar dhe të vazhdueshëm për noterët, duke përfshirë p.sh. e-justice (drejtësia online)
- Zgjerimi dhe forcimi i shërbimeve të ofruara nga noterët nëpërmjet digjitalizimit të plotë të veprimtarisë së tyre.
- Forcimi i kapaciteteve të shërbimit përmbarimor në optikën profesionale, operacionale dhe financiare.
- Përmirësimi i kapacitetet e sistemit të përmbarimit privat
- Forcimi i rolit të ndërmjetësve dhe përmirësimi i kuadrit ligjor për zbatimin e ndërmjetësimit në procedurat civile, tregtare, familjare penale dhe administrative

KREU IV: NDIKIMI FINANCIAR

Kostoja e përgjithshme për zbatimin e Planit të Veprimit për vitin 2017-2021 për Reformën e Sektorit të Drejtësisë është vlerësuar në 98,385,653 Euro, të cilat shpërndahen si më poshtë mbi llojet e shpenzimeve dhe viteve:

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	Totali	% e totalit të përgjithshëm
Kapitale	6,666,978	14,425,000	9,836,000	5,240,000	3,619,922	39,787,900	40.44%
Pagat	5,286,060	5,346,060	12,066,260	12,106,260	12,106,260	46,910,900	47.68%
Trajtime	885,000	260,000	310,000	222,000	195,000	1,872,000	1.90%
Shpenz. tjera aktuale	1,919,713	707,285	2,172,285	2,590,285	2,425,285	9,814,853	9.98%
Totali i Përgjithshëm	14,757,751	20,738,345	24,384,545	20,158,545	18,346,467	98,385,653	100.00%

Për të trajtuar qëndrueshmërinë financiare, Plani i Veprimit, i cili është i lidhur me Strategjinë e Sektorit të Drejtësisë, është kostuar dhe pjesërisht është buxhetuar. Ekzistojnë disa çështje financiare të qëndrueshmërisë që rezultojnë nga ndryshimet në legjislacion, si dhe në strukturën institucionale të sistemit të drejtësisë, duke çuar në krijimin e institucioneve të reja; riorganizimi i të tjerave dhe rritjen e statusit të aktorëve të sistemit të drejtësisë, kryesisht gjyqtarë dhe prokurorë, duke rritur pagat e tyre dhe përfitime dhe garanci të tjera. Punësim të personelit të ri, rritje e pagave aktuale dhe shpenzimet e mirëmbajtjes për sistemet e reja të TI-së krijojnë një barrë të vazhdueshme në buxhetin e shtetit.

Në mënyrë që të vlerësojmë më mirë qëndrueshmërinë financiare të reformës, në tabelën e mëposhtme analizohen burimet e financimit dhe hendeku financiar gjatë periudhës së zbatimit 2017-2021 nga qëllimet dhe objektivat:

Qëllimi/Objekti	Kostoja Totale në EURO	FINANCIMI				Hendeku financiar
		Buxheti i shtetit	Financimi i pjesshëm	Donatorët	Dhomat, institucionet e tjera publike	
Totali i Përgjithshëm	98,385,653	3,302,000	1,334,000	1,015,000	449,000	92,285,653
QËLLIMI 1 - FORCIMI I PAVARËSISË, EFIÇENCËS, EFIKASITETIT DHE PËRGJEGJËSISË SË INSTITUCIONEVE TË SISTEMIT TË DREJTËSISË	42,701,581	80,000	639,000	275,000	0	41,707,581
Objekti 1.01 Krijimi i statusit të gjyqtarëve dhe prokurorëve të të gjitha niveleve, duke përfshirë ndihmën magjistratë / këshilltarë ligjorë sipas standardeve evropiane, duke siguruar emërim të bazuar në meritë, emërim dhe transparencë dhe zhvillim të karrierës. (Përfshin gjykatën kushtetuese). Krijimi i një qasjeje të zhvillimit të karrierës për të gjithë profesionistët brenda sistemit gjyqësor	27,426,684	80,000	0	20,000	0	27,326,684
Objekti 1.02 Zbatimi i ndryshimeve të sistemit dhe ndryshimeve organizative, me qëllim përmirësimin e funksionimit dhe efikasitetit në funksion të ndryshimeve kushtetuese	452,171	0	75,000	0	0	377,171
Objekti 1.03 Themelimi i një inspektorati unik të pavarur i ngarkuar me përgjegjësinë për të hetuar sjelljet disiplinore të gjyqtarëve dhe prokurorëve dhe për të zhvilluar shërbime të tjera të inspektimit në gjykata dhe prokurori në përputhje me standardet evropiane.	7,352,857	0	120,000	185,000	0	7,047,857
Objekti 1.04 Riorganizimi i hartës gjyqësore dhe prokuroriale, si dhe i policisë gjyqësore dhe shpërndarja e gjykatave në pajtim me ndarjen e re territoriale, numrin e popullsisë dhe numrin e lendeve të pazgjidhura të gjykatave me qëllim forcimin e rolit dhe funksionimit të gjykatave Dhe për të siguruar qasje në drejtësi	274,000	0	24,000	0	0	250,000
Objekti 1.05 Themelimi i një kuadri ligjor për rrirjen, forcimin dhe përmirësimin e organizimit të gjykatave dhe administratës gjyqësore për të përmbushur standardet evropiane të praktikës së mirë	230,000	0	210,000	20,000	0	0
	3,595,872	0	50,000	40,000	0	3,505,872

Qëllimi/Objekti	Kostoja Totale në EURO	FINANCIIMI			
		Buxheti i shtetit	Financimi i pjesësëm	Donatorët	Dhomat, institucionet e tjera publike
					Hendeku financiar
Objekti 1.06 Rritja e funksionimit të KLGJ-së dhe zgjerimi i fushëveprimit të kompetencave të tij, duke sjellë gjykatat më të larta në kuadër të fushëveprimit dhe zgjerimit të funksioneve, p.sh. në lidhje me TL, buxhetin gjyqësor, administratën gjyqësore, raportimin dhe marrëdhëniet me publikun bazuar në standardet evropiane dhe ndërkombëtare	3,049,997	0	40,000	10,000	0
Objekti 1.07 Themelimi i HPC dhe ngritja e kapaciteteve për të përbushur standardet moderne evropiane dhe për të zbatuar ndryshimet e fundit legjislative					
Objekti 1.08 Rritja e efikasitetit të gjykatës së lartë dhe zvogëlimi i numrit të lëndëve të mbetura në përputhje me standardet e njohura evropiane për efikasitetin e gjykatave	10,000	0	10,000	0	0
Objekti 1.09 Themelimi i Këshillit të Emërimit të Drejtësisë për të rishikuar CV-të e anëtarëve të institucioneve të drejtësisë, të cilat zgjidhen nga Kuvendi me qëllim të reduktimit të ndikimit politik (organi i posaçëm)	110,000	0	110,000	0	0
Objekti 1.10 Përmirësimi i sistemit arkivor të gjyqësorit përmes zbatimit dhe funksionimit të arkivave të gjykatave qendrore	200,000	0	0	0	0
QËLLIMI 2 - KONSOLIDIMI I ARSIMIT DHE TRAJNIMIT LIGJOR DHE SPECIALIZIMIN E MAGJISTRATËVE DHE PERSONELIT TË GJYKATËS	5,825,000	0	30,000	0	0
Objekti 2.1 Zbatimi i kuadrit ligjor për një provim shtetëror për avokatët si parakusht për profesionet ligjore (magjistratë, prokurorë, avokatë, noterë, përmbarues, avokatë shtetërorë dhe nëpunës civilë	40,000	0	30,000	0	0
Objekti 2.2 Thelimi dhe zgjerimi i fushës së aktiviteve trajnuese të Shkollës së Magjistraturës, në lidhje me - trajnimin fillestar të gjyqtarëve dhe prokurorëve të kandidatëve (specializim më i thelluar, profesionalizëm, profesionalizëm dhe etikë) - trajnime të vazhdueshme për gjykatësit dhe prokurorët,	305,000	0	0	0	0
					305,000

Qëllimi/Objekti	Kostoja Totale në EURO	FINANCIMI				Hendeku financiar
		Buxheti i shtetit	Financimi i pjesshëm	Donatorët	Dhomat, institucionet e tjera publike	
përfshirë të drejtën e BE-së - Trajnimi fillestar dhe i vazhdueshëm për kategoritë e ndryshme të punonjësve të gjykatave. - programe trajnimi të detyrueshme për stafin e institucioneve që kryejnë funksione ndihmëse	5,480,000	0	0	0	0	5,480,000
Objekti 2.3 Transformimi gradual i Shkollës së Magjistraturës në një qendër burimore dhe pikë takimi për të Drejtën e Bashkimit Evropian dhe të Drejtën Evropiane për të Drejtat e Njeriut						
QËLLIMI 3 - GARANTIMI I EFIKASITETIT, TRANSPARENCA DHE QASJA E SISTEMIT GJYQËSOR DHE E DREJTIA PËR ZBATIMIN E PROCESIT JURIDIK NË PËRPUTHJE ME STANDARDET evropiane	4,637,000	0	12,000	10,000	10,000	4,605,000
Objekti 3.1 Përmirësimi i legjislacionit në mënyrë që të përmirësohet efikasiteti i procedurave gjyqësore, sidomos nga: Përmirësimi i sistemit të njoftimeve; - sigurimi i mjeteve që parandalojnë shtryen e gjyqimit - futjen e procedurave të përshpejtuara - kriteret e filtrimit - arsyetimin e arsyetimit njëkohësisht me vendimin e gjykatës / me shpalljen e vendimit	17,000	0	2,000	5,000	0	10,000
Objekti 3.2 Vendosja e një sistemi të arsyeshëm dhe proporcional të taksave gjyqësore, me qëllim të sigurimit të financimit të shërbimeve të drejtësisë, si dhe garantimin e qasjes në gjykatë.	10,000	0	0	0	10,000	0
Objekti 3.3 Krijimi i një sistemi të ndihmës juridike falas dhe funksionale për individët dhe grupet në nevojë	4,575,000	0	10,000	5,000	0	4,560,000
Objekti 3.4 Përmirësimi i marrëdhënieve me mediat gjyqësore dhe sigurimi i qasjes së publikut në informata për rastet e interesave publike.	35,000	0	0	0	0	35,000
QËLLIMI 4 - RRIJTJA E EFIKASITETIT TË SISTEMIT TË DREJTËSISË PENALE DHE MASAVE KUNDËR KORRUPSIONIT PËRMES KONSOLIDIMIT TË MISIONIT, STATUTIT DHE FUNKSIONEVE TË INSTITUCIONEVE TË DREJTËSISË PENALE	9,524,670	0	50,000	135,000	0	9,339,670

Qëllimi/Objekti	Kostoja Totale në EURO	FINANCIMI				Hendeku financiar
		Buxheti i shtetit	Financimi i pjesshëm	Donatorët	Dhomat, institucionet e tjera publike	
Objekti 4.1 Rritja e pavarësisë së brendshme dhe të jashtme të prokurorëve dhe prokurorisë (në standardet evropiane), duke shqyrtuar kompetencat e hetimit dhe përfaqësimit të prokurorisë në gjykatë dhe duke nxitur kontrollin dhe balancimin efektiv të këtyre kompetencave nga strukturat përgjegjëse	40,000	0	20,000	0	0	20,000
Objekti 4.2 Themelimi i një strukture të specializuar kundër korrupsionit në nivel kombëtar, i përbërë nga policia, prokuroria dhe gjykatat.	8,956,425	0	0	100,000	0	8,856,425
Objekti 4.3 Amendimet dhe miratimi i Kodit të Procedurës Penale për ta sjellë atë në përputhje me Standardet Evropiane.	75,000	0	0	10,000	0	65,000
Objekti 4.4 Përmirësimi i legjislacionit penal në përputhje me standardet evropiane	65,000	0	30,000	0	0	35,000
Objekti 4.5 Forcimi i kapaciteteve të PP-së për të kryer në mënyrë efektive procesin e dekriminalizimit, siç parashikohet në Ligj	363,245	0	0	0	0	363,245
Objekti 4.6 Mbështetja e strategjisë së përgjithshme kundër korrupsionit brenda Ministrisë dhe sistemit të drejtësisë për të arritur një nivel të performancës organizative në përputhje me standardet evropiane	25,000	0	0	25,000	0	0
QËLLIMI 5 - PËRMIRËSIMI I FUNKSIONIMIT TË SISTEMIT TË DREJTËSISË NGA OFRIMI I PROCEDURAVE ME SISTEM ELEKTRONIK MODERN PËR ZHVILLIMIN E BASHKËPUNIMIT TË FORTË NDËRKOMBËTAR.	21,378,302	2,860,000	8,689,922	20,000	0	9,808,380
Objekti 5.01 Ndërtimi i një platforme IT për funksionimin e sistemeve elektronike të gjyqësorit	2,600,000	0	0	0	0	2,600,000
Objekti 5.02. Përmirësimi i operacioneve të TI-së dhe shërbime mbështetëse për sistemet elektronike në gjyqësor (Vendosja e një operacioni të centralizuar IT dhe qendra	528,380	0	0	0	0	528,380

Qëllimi/Objekti	Kostoja Totale në EURO	FINANCIMI			
		Buxheti i shtetit	Financimi i pjesshëm	Donatorët	Dhomat, institucionet e tjera publike
					Hendeku financiar
mëshetëse (ITOSC) që mbulon sistemet e IT të gjykatave, HJC, HPC, HIC dhe Këshilli i Emërimit)					
Objekti 5.03 Zbatimi i sistemit të gjykatave / sistemit të menaxhimit të çështjeve të gjykatave (ICMIS) plotësisht funksional	3,090,000	0	0	0	0
Objekti 5.04 Rritja e funksionalitetit të sistemit të menaxhimit të lëndëve të Shërbimit të Prokurorit (CAMS) dhe përshtatjen e tij me ndryshimet organizative të institucionit	750,000	0	0	0	0
Objekti 5.05 Rritja e efikasitetit të proceseve të rasteve të ndihmës së ndërsjellë juridike (MLA)	640,000	0	0	0	0
Objekti 5.07 Përmirësimi i informacionit statistikor të ofruar nga sistemet e menaxhimit të çështjeve gjyqësore (Vendosja e një shërbimi statistikor të integruar si një zgjidhje e përkohshme derisa ICMIS të jetë operacionale.)	210,000	0	0	0	0
Objekti 5.08 Ngritja e sistemit të publikimit elektronik të Qendrës së Publikimeve Zyrtare	560,000	360,000	200,000	0	0
Objekti 5.09 Ngritja e një sistemi të ri për sistemin përbarimor për të përmbushur standardet moderne evropiane.	60,000	0	0	0	0
Objekti 5.11 Përmirësimi i funksionimit të sistemit penitenciar, duke siguruar sistemet e nevojshme të teknologjisë deri në vitin 2020.	2,500,000	2,500,000	0	0	0
Objekti 5.12 Përmirësimi i kushteve të punës ndaj standardeve moderne në Prokurorinë e Përgjithshme dhe në zyrat e prokurorëve të rrethit	30,000	0	30,000	0	0
Objekti 5.13 Përmirësimi i kushteve të punës ndaj standardeve moderne (nga Ndërtimi i ndërtesave të reja për gjykatat e mëposhtme	8,459,922	0	50,000	0	0
Objekti 5.14 Rritja e efektivitetit të hetimeve për të përmbushur standardet ndërkombëtare, duke rritur efikasitetin dhe decentralizimin e përgjimeve	1,950,000	0	0	20,000	0
					1,930,000

Qëllimi/Objekti	Kostoja Totale në EURO	FINANCIMI				Hendeku financiar
		Buxheti i shtetit	Financimi i pjesshëm	Donatorët	Dhomat, institucionet e tjera publike	
Qëllimi 6. ZHVILLIMI I MBROJTJES SË TË DREJTAVE TË NJERIUT në sistemin penitenciar	11,148,000	362,000	55,000	10,000	290,000	10,431,000
Objekti 6.1 Rritja e mundësisë për punësimin e të burgosurve dhe ofrimi i programeve të edukimit / programeve të aftësive jetësore sipas standardeve evropiane	290,000	0	0	0	290,000	0
Objekti 6.2 Ulija e mbipopullimit dhe përmirësimi i kushteve në burgje dhe paraburgim sipas standardeve evropiane	1,350,000	0	0	0	0	1,350,000
Objekti 6.3 Garantimi i mbrojtjes së të drejtave themelore të të paraburgosurve me probleme të shëndetit mendor.	8,026,000	0	0	10,000	0	8,016,000
Objekti 6.4 Përmirësimi i nivelit të burimeve njerëzore të ndara për rehabilitimin e të burgosurve	17,000	12,000	5,000	0	0	0
Objekti 6.5 Forcimi dhe përmirësimi i shërbimit të provës me standarde moderne evropiane	1,095,000	50,000	0	0	0	1,045,000
Objekti 6.6 Përmirësimi i sigurisë fizike të burgjeve, si dhe parandalimi dhe mbikëqyrja e komunikimit nga të paraburgosurit. Përveç kësaj, vendosja e një niveli të pranueshëm të kualifikimit për drejtorët e burgjeve	350,000	300,000	50,000	0	0	0
Objekti 6.7 Vendosja e MIS-it të centralizuar për GDP-në	20,000	0	0	0	0	20,000
QËLLIMI 7 - PËRMIRËSIMI I FUNKSIONIMIT TË MINISTRIË SË DREJTËSISË DHE INSTITUCIONEVE TË VARËSISË, INSTITUCIONEVE TË REJA OSE TË NDRYSHUARA	2,730,100	0	58,000	565,000	0	2,107,100
Objekti 7.01 Rritja e kapacitetit të departamentit të kodifikimit në MD, duke përdorur gjyqtarët dhe prokurorët e dërguar në departamentin e kodifikimit dhe duke shtuar këshilla të jashtme për draftet e ndryshme ligjore	827,100	0	20,000	0	0	807,100
Objekti 7.02 Forcimi i kapacitetit të MD-së, në mënyrë që të përgatitet për përshatjen e legjislacionit kombëtar me acquis communautaire	88,000	0	28,000	0	0	60,000
	50,000	0	0	0	0	50,000

Qëllimi/Objekti	Kostoja Totale në EURO	FINANCIMI			
		Buxheti i shtetit	Financimi i pjesshëm	Donatorët	Dhomat, institucionet e tjera publike
					Hendeku financiar
Objekti 7.03 Rritja e ekspertizës së specializuar të Institutit të Mjekësisë Ligjore					
Objekti 7.04 Rritja e kapaciteteve institucionale dhe profesionale të Komitetit Shqiptar të Birësimit	25,000	0	0	0	0
Objekti 7.05 Hartimi dhe krijimi i sistemeve të menaxhimit, aktiviteve operative dhe kontrolluese dhe funksionimit financiar të Ministrisë së Drejtësisë dhe institucioneve të tjera për t'u mundësuar atyre që të menaxhojnë procesin e reformës	110,000	0	0	110,000	0
Objekti 7.06 Mëshetjet do t'u ofrohet të gjitha institucioneve të reja dhe të ndryshuara për të siguruar zbatimin e sistemeve të reja të menaxhimit, aktiviteve operative dhe kontrolluese dhe funksionimit financiar të Ministrisë së Drejtësisë për të mundësuar menaxhimin e procesit të reformës (lidhur me objektin 5)	160,000	0	0	160,000	0
Objekti 7.07 Ngritja e një sistemi për kryerjen e ndikimit rregullator të legjislacionit dhe lidhjeve me politikat sektoriale	260,000	0	0	260,000	0
Objekti 7.08 Themelimi i një sistemi për shqyrtimin e korrupsionit të akteve ligjore dhe projekt-ligjeve	260,000	0	0	35,000	0
Objekti 7.09 Rritja e sistemit të njoftimit publik dhe konsultimi i legjislacionit	540,000	0	10,000	0	0
Objekti 7.11 Forcimi i Departamentit të Inspeksionit të Institucioneve të Pavarura dhe të profesioneve të lira	410,000	0	0	0	0
QËLLIMI 8 - PËRMIRËSIMI I CILËSISË SË SHËRBIMIT TË PROFESIONEVE LIGJORE DHE KRIJIMI I KUADRIT LIGJOR PËR ARBITRAZHIN	441,000	0	210,000	0	149,000
Objekti 8.01 Përmirësimi i komunikimit të bazuar në TI midis avokatëve dhe gjykatave	10,000	0	10,000	0	0
Objekti 8.02 Zbatimi i Kuadrit legjislativ për noterët, duke përfshirë, p.sh. organizimin e dhomës së noterëve, përgatitja e noterëve kandidatë për profesionin. Sigurimi i mijës së autonomisë së dhomës. Rritja e profesionalizmit të noterëve,	7,000	0	0	0	0
					7,000

Qëllimi/Objekti	FINANCIMI					Kostoja Totale në EURO	
	Buxheti i shtetit	Financimi i pjesës së Donatorët	Dhomat, institucionet e tjera publike	Hendeku financiar			
p.sh. përmes përmirësimit të vazhdueshëm dhe riorganizimit të ekzaminimit të licencës noterale							
Objekti 8.03 Forcimi i procedimit disiplinor kundër noterëve, në veçanti përmes forcimit të organeve disiplinore dhe fuqisë së rregullave të qarta dhe kompromis anti-korrupsion, duke përfshirë masa të rrepta procedurale (pezullimi dhe heqja e licencës). Forcimi i dispozitave për sigurimin profesional të noterëve	25,000	0	0	10,000		15,000	
Objekti 8.04 Përgatitja e kandidatit për profesionin e Noterit duke përmirësuar trajnimin e vazhdueshëm fillestar dhe të detrueshëm për noterët, përfshirë drejtësinë elektronike	0	0	0	0		0	
Objekti 8.05 Zgjerimi dhe forcimi i shërbimeve të duhura për noterët, nëpërmjet dixhitalizimit të plotë të aktivitetit të tyre.	320,000	0	200,000	0	120,000	0	
Objekti 8.06 Forcimi i kapacitetit të shërbimit përbarimor publik nga perspektiva profesionale, operacionale dhe financiare	60,000	0	0	0		60,000	
Objekti 8.07 Përmirësimi i funksionimit të sistemit të përbarimit privat etj	10,000	0	0	0	10,000	0	
Objekti 8.08 Forcimi i rolit të ndërmjetësve dhe përmirësimi i kuadrit ligjor për zbatimin e ndërmjetësimit në procedurat civile, tregtare, familjare dhe penale, si dhe administrative	9,000	0	0	0	9,000	0	
Totali i Hendekut financiar prej 92,285,653 Euro është shpërndarë si vijon gjatë viteve sipas kategorive të shpenzimeve dhe vitit të zbatimit të Strategjisë:							
Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	Total Euro	Totali në (në) LEKë % e Totalit të përgjithshëm
Kapitale	5,256,978	12,675,000	9,836,000	5,120,000	3,539,922	36,427,900	4,881,339 39.47
Paga	5,286,060	5,346,060	12,066,260	12,106,260	12,106,260	46,910,900	6,286,061 50.83
Trajnime	290,000	65,000	115,000	35,000	35,000	540,000	72,360 0.59
Shpenz. të tjera	1,025,713	610,285	2,085,285	2,320,285	2,365,285	8,406,853	1,126,518 9.11
Totali i përgjithshëm	11,858,751	18,696,345	24,102,545	19,581,545	18,046,467	92,285,653	12,366,278 100.00

Ndërsa është kryer një analizë afatmesme e ndikimit financiar të Strategjisë së Sektorit të Drejtësisë për sa i perket shpenzimeve (sidomos kostot e pagave që rezultojnë nga krijimi i institucioneve të reja), kursimet që do të gjenerohen si rezultat i masave të reformës ende nuk janë vlerësuar në detaje. Kursimet e mundshme mund të rezultojnë nga lufta kundër korrupsionit dhe fitimet e efikasitetit që rezultojnë nga automatizimi. Këto kursime, megjithatë, do të hyjnë në fuqi vetëm pas investimeve dhe si rrjedhojë mund të llogariten vetëm në një masë shumë të kufizuar për periudhën e zbatimit të Strategjisë.

Masat e të ardhurave janë planifikuar për financimin e një pjese të shpenzimeve për zbatimin e Strategjisë. Masat kryesore të të ardhurave do të përbëhen nga rregullimi i taksave gjyqësore - dhe kjo është parashikuar në Planin e Veprimit - por nivelet e tarifave konkrete mbeten për t'u përcaktuar në ndryshimet ligjore që aktualisht janë pezull.

Për të eliminuar efektin financiar (hendekun financiar), është krijuar një fond rezervë për vitet 2017-2020. Duke marrë parasysh një fond rezervë të parashikuar për vitin 2021 në të njëjtën vlerë si për vitin 2020, fondet shtesë nga Buxheti i Shtetit për plotësimin e hendekut financiar janë si më poshtë:

	LEK	EURO
Fondi rezervë 2017	500,000,000	3,731,343
Fondi rezervë 2018	1,000,000,000	7,462,687
Fondi rezervë 2019	1,800,000,000	13,432,836
Fondi rezervë 2020	2,200,000,000	16,417,910
Fondi rezervë 2021 (parashikuar)	2,200,000,000	16,417,910
Totali	7 700 000 000	57,462,686

Kjo zvogëlon hendekun financiar si më poshtë:

Shuma	në	EURO
Kostot totale për zbatimin e Strategjisë	98,385,653	
Hendeku financiar para fondit rezervë	92,285,653	
Hendeku financiar pas Fondit Rezervë	34,822,967, specifíkisht 35% të kostove totale	

KREU V: MONITORIMI DHE ANALIZIMI I ZBATIMIT TË STRATEGJISË DHE PËRFSHIRJES SË GRUPEVE TË INTERESIT

Sistemet e kontrollit / Monitorimi i zhvilluar nga Ministria

Ministria e Drejtësisë menaxhon mekanizmin institucional për monitorimin e Strategjisë Ndërsektoriale të Drejtësisë. Mekanizmi institucional për monitorimin e strategjinë mbledh dhe analizon raportet periodike për zbatimin e planit të veprimit të këtij dokumenti strategjik. Çdo institucion raporton mbi nivelin e zbatimit të çdo politike dhe aktiviteti, problemet e hasura dhe vlerësimin e progresit të strategjisë në tërësi. Për rrjedhojë, mekanizmi do të vendosë lidhur me masat korrigjuese, institucionin përgjegjës për korrigjim dhe sanksionet e duhura. Për këtë qëllim, mekanizmi do të analizojë për secilin aktivitet treguesit e performancës, të tilla si raportet e vlerësimit, rekomandimet, pyetësorët e plotësuar, pasojat e shkaktuara.

Raportimi periodik i monitorimit dhe zbatimit të strategjisë botohet në faqen zyrtare të Ministrisë së Drejtësisë.

Mekanizmi institucional për monitorimin e kësaj strategjie do të sigurohet nëpërmjet krijimit të një strukture të veçantë, në përbërjen e të cilit do të jenë:

- Zëvendësministri i Drejtësisë
- 5 përfaqësues nga Ministria e Drejtësisë
- 1 përfaqësues nga Ministria e Financave
- 1 përfaqësues nga Këshilli i Ministrave që mbulon çështjet e koordinimit të dokumenteve strategjike;
- 1 përfaqësues nga Këshilli i Lartë Gjyqësor
- 1 përfaqësues nga Këshilli i Lartë i Prokurorisë
- 1 përfaqësues nga Inspektorati i Lartë
- 1 përfaqësues nga Gjykata Kushtetuese
- 1 përfaqësues nga Zyra e Prokurorit të Përgjithshëm
- 1 përfaqësues nga Shkolla e Magjistraturës
- 1 përfaqësues nga Avokati i Popullit
- 1 përfaqësues nga Dhoma Kombëtare e Avokatisë;
- 1 përfaqësues nga Dhoma Kombëtare e Noterëve;
- 1 përfaqësues nga Dhoma Kombëtare e Shërbimit të Përmbarimit Gjyqësor Privat
- 1 përfaqësues nga Dhoma Kombëtare e Ndërmjetësve

Gjithashtu, përfaqësuesit e misioneve të huaja që asistojnë institucionet e sistemit të drejtësisë, si dhe përfaqësues të shoqërisë civile, janë të ftuar të marrin pjesë në mbledhjet e grupit të monitorimit.

Mekanizmat e monitorimit në nivel teknik

Zbatimi i Strategjisë do të monitorohet nëpërmjet sistemit të vlerësimit të performancës dhe rezultateve, si pjesë e Sistemit qeveritar të Planifikimit të Integruar (SPI). SPI përbëhet nga një grup parimesh funksionale për të garantuar që planifikimi i politikave të qeverisë, buxheti dhe

monitorimi të jenë të lidhura dhe të veprojnë në mënyrë efikase. SPI është sistemi kryesor kombëtar i vendimmarrjes për përcaktimin e drejtimeve strategjike dhe shpërndarjen e burimeve. Ai udhëzon PBA-në dhe procesin e buxhetit vjetor, duke ofruar objektivat e politikave, të cilat përfshihen në udhëzimet e Ministrisë së Financave për përgatitjen e buxhetit nga të gjitha ministritë dhe agjencitë

Monitorimi i strategjive sektoriale dhe ndërsektoriale është kryer përmes një sistemi të monitorimit të rezultateve, Matricës së Vlerësimit të Performancës, e cila mbështetet në qëllimet e politikave dhe objektivat e programit.

Në rastin e sektorit të drejtësisë, përgjegjësitë institucionale për planifikim strategjik - dhe në parim, për monitorimin e mëvonshëm - i ka aktualisht grupi ndërsektorial i punës për reformën në drejtësi.

Në nivelin më të detajuar, Ministria e Drejtësisë dhe agjencitë e tjera zbatuese do të jetë përgjegjëse për zbatimin dhe monitorimin e treguesve në kompetencë të tyre, duke krahasuar objektivat e treguesve të performancës të planifikuara me ato aktuale

Treguesit e performancës do të krijohen nga struktura e monitorimit për të arritur objektivat e mëposhtme:

Objektivi	Standardet / Pikat kryesore	Objektivat për vitin 2017	Objektivat për vitin 2021
Pavarësi, efikasitet dhe llogaridhënie e përmirësuar e institucioneve të sistemit të drejtësisë (Objektivi 1)	Ë paqartë ndarja e pushteteve mes ekzekutivit dhe gjyqësorit.	Të hartohet kuadri ligjor që garanton pavarësi më të madhe dhe mekanizma më të fuqishëm të llogaridhënies.	
Arsim dhe formim i konsoliduar ligjor si edhe specializim i gjyqtarëve dhe personelit të gjykatës (Objektivi 2)	Sistem i dobët i llogaridhënies për gjyqësorin.	Të hartohet kuadri i përmirësuar ligjor dhe institucional	Institucionet e sistemit të drejtësisë veprojnë në mënyrë të pavarur dhe më efikase.
Funksionim i përmirësuar i sistemit gjyqësor duke forcuar efikasitetin, transparencën dhe qasjen në përputhje me standardet evropiane (Objektivi 3)	Shkolla e Magjistraturës nuk i ka kapacitetet për të përballuar kërkesat e reformës në drejtësi	Legjislacioni të garantojë qasjen e duhur në sistemin e drejtësisë për qytetarët dhe transparencën	Shkolla e Magjistraturës trajton me efikasitet të gjitha kërkesat për trajnime bazë dhe të vazhdueshme.
Efikasitet i shtuar i sistemit të drejtësisë	Qasje e mangët për qytetarët në	Misioni, statusi dhe funksionet e	Institucionet e sistemit të drejtësisë

penale dhe masave antikorrupsion nëpërmjet konsolidimit të misionit, statusit dhe funksioneve të institucioneve të drejtësisë penale (Objektivi 4)	sistemin e drejtësisë	institucioneve të drejtësisë penale të jenë të përcaktuara qartë në legjislacionin e ri dhe / ose të përmirësuar.	janë të arritshme dhe transparente për publikun.
Funksionim i përmirësuar i sistemit të drejtësisë duke siguruar procedurat dhe lehtësirat moderne të sistemeve elektronike për zhvillimin e bashkëpunimit të fuqishëm ndërkombëtar (Objektivi 5)	Institucionet e drejtësisë penale të paafta për të luftuar krimin e organizuar dhe korrupsionin.	Modeli dhe planifikimi i nevojshëm i prokurimit ekziston	Kapacitetet e institucioneve të sistemit të drejtësisë penale janë forcuar në mënyrë të konsiderueshme.
Mbrojtje e shtuar e të drejtave të njeriut në sistemin ndëshkimor (Objektivi 6)	Institucionet e sistemit të drejtësisë të papajisura me infrastrukturën e nevojshme TIK.	Legjislacioni të garantojë respektimin e duhur të të drejtave të njeriut në institucionet ndëshkimore.	Efikasiteti i luftës kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit është siguruar.
Funksionimi i përmirësuar i Ministrisë së Drejtësisë dhe institucioneve të saj vartëse (Objektivi 7)	Mbrojtje e mangët e të drejtave të njeriut në sistemin ndëshkimor, veçanërisht në lidhje me të miturit apo të burgosurit me probleme të shëndetit mendor.	Të ekzistojë struktura e re organizative	Sistemet TIK janë instaluar dhe funksionojnë si duhet në të gjitha institucionet e sistemit të drejtësisë.
Cilësi e përmirësuar e shërbimit të profesioneve juridike dhe krijim i një kuadri ligjor për arbitrazh (Objektivi 8)	Struktura organizative e Ministrisë së Drejtësisë duhet të përballlet me sfidat e reformës në drejtësi.	Të përmirësohet legjislacioni që rregullon profesionet juridike të lira.	Trajtimi i duhur i të ndaluarve, të miturve dhe të ndaluarve me probleme të shëndetit mendor në qendrat e paraburgimit.

Row Label	ALB Activity name	Institution	Sum of 2017	Sum of 2018	Sum of 2019	Sum of 2020	Sum of 2021	Sum of Total-costs
Objekti 1: Forcimi i pavarësisë, efikasitetit, efektshmërisë dhe llogaridhënies së institucioneve të sistemit të drejtësisë								
<u>Aktivitet 1.01 Forcimi i statusit të të gjithë zyrtarëve dhe prokurorëve të të gjitha niveleve, përfshirë ndihmës-magjistratët /këshilltarët ligjorë në përputhje me standardet evropiane që sigurojnë emërim dhe zhvillim të karrierës që janë të bazuara në meritë, janë objektive dhe transparente (duke përfshirë Gjykatën Kushtetuese). Nënja e një sistemi të zhvillimit të karrierës për të gjithë profesionistët që janë pjesë e sistemit gjyqësor</u>								
1.01.b	Vënia në zbatim e ndryshimeve të niveleve të pagave dhe pagesave etj - Gjyqtarët e të gjitha gjykatave	HUC	570,117	570,117	4,478,567	4,478,567	4,478,567	14,575,935
	Vënia në zbatim e ndryshimeve të niveleve të pagave dhe pagesave etj - prokurorët	HPC	393,276	393,276	3,186,864	3,186,864	3,186,864	10,347,144
	Vënia në zbatim e ndryshimeve të niveleve të pagave dhe pagesave etj - ndihmës magjistratët	HUC	470,721	470,721	470,721	470,721	470,721	2,353,605
1.01.c	Analiza e nevojave për trajnim.	School, HUC, HPC	5,000					5,000
1.01.d	Krijimi i kurrikulave /trajnimeve pilote	School	5,000					5,000
1.01.e	Trajnimi i gjyqtarëve dhe prokurorëve	School	80,000					80,000
1.01.f	Trajnimi i anëtarëve të këshillave.	HUC	20,000					20,000
1.01.g	Trajnimi i nëpunësve civilë që janë pjesë e sistemit gjyqësor	School	20,000	20,000				40,000
<u>Aktivitet 1.02 Vënia në zbatim e ndryshimeve të sistemit dhe ndryshimeve organizative me qëllim përmirësimin e funksionimit dhe të efikasitës në kuadër të ndryshimeve kushtetuese</u>								
1.02.c	Vënia në zbatim e ndryshimeve organizative, hartimi i sistemeve dhe procedurave - Hartimi i sistemeve dhe procedurave	CC	20,000					20,000
	Costo e vënies në zbatim	CC	10,000	20,000	25,000			55,000
	Kosto staffi si pasojë e rritjes së pagës	CC	16,537	16,537	34,699	34,699	34,699	137,171
1.02.new	Kosto staffi për 9 këshilltarë shtesë	CC		60,000	60,000	60,000	60,000	240,000
<u>Aktivitet 1.03 Krijimi i një inspektorati të vetëm të pavarur përgjegjës për të hetuar shkeljet disiplinore të zyrtarëve dhe prokurorëve dhe për të zhvilluar shërbime të tjera inspektimi në gjykatë dhe prokurori në përputhje me standardet evropiane</u>								
1.03.b	Ndërtuesi dhe infrastruktura e re për inspektoratin	HI	750,000	750,000				1,500,000
	Mobilimi i inspektoratit	HI	204,643					204,643
	Makina për inspektoratin	HI	85,714					85,714
1.03.c	Pajisje të TI për inspektoratin	HI	100,500					100,500
1.03.d	Krijimi i sistemit të menaxhimit të çështjeve për inspektoratin e Lartë (menaxhimi i rasteve të inspektimit, ankesave dhe masave disiplinore)	HI	0	150,000				150,000
1.03.d-new	Kosto korrente për mirëmbajtjen e sistemit të menaxhimit të çështjeve për inspektoratin e Lartë	HI			20,000	20,000	20,000	60,000
1.03.e	Rekrutimi i punëmarësve	HI	989,400	989,400	989,400	989,400	989,400	4,947,000
1.03.f	Analiza e nevojave të trajnimit.	HI	10,000					10,000
1.03.g	Krijimi i kurrikulave / trajnimeve pilot.	HI	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	175,000
1.03.h	Hartimi i rregullave dhe manualeve të brendshme	HI	20,000					20,000
1.03.i	Akceset tek bazat ndërkombëtare të të dhënave /bibliotekave	HI	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	100,000

[illegible]

[illegible]

[illegible]

6.07.b	produktimi i guanores, 10 mires dhe shkelqimeve per perrimtimin e sigures fute 10 te dnuarave	QDP	150,000		0		150,000
6.07.c	Produktimi dhe instalimi i pajisjeve te rrethelqyres	QDP	150,000		0		150,000
6.07.d	peraktimi i nje njefti kualifikimi te gramshem per dnuarit e furgjeve	MCI			50,000		50,000
Aktivitet 6.08 Vendetja e MTS te shtuarat per DPR							
6.08.b	shtpa e usterit ngjitur me KMS dhe pndhmi i statikave	QDP	20,000				20,000
Objektet 7: Prrimtimet i funksionit te mntetit te dnuarit dhe institucioneve te saj te varfshet krdhshet te reja apo thekshet te ndryshuara							
Aktivitet 7.01 Rritja e kapaciteteve te dnuarimit te krdhshet te MTD dhe komandant shpatit dhe arkitet te dnuarimit te krdhshet dhe duke shtuar shantit.							
te jeshme per projekt hake te ndryshme							
7.01.a	Anshimi i shantit aktuale	MCI	10,000				10,000
7.01.b	shantit i nevojave per krdhshet	MCI	10,000				10,000
7.01.c	shantit i shantit	MCI	161,420	161,420	161,420	161,420	667,100
Aktivitet 7.02 Rritimi i kapaciteteve te MTD per te pndhmi te shantit te krdhshet te krdhshet me anshim komunautaire							
7.02.a	shantit/nduamit i nevojave per shantit	MCI	3,000				3,000
	shantit i pndhmi te pndhmi te pndhmi	MCI	20,000				20,000
7.02.c	shantit i shantit nduamit	MCI	2,000				2,000
7.02.d	shantit i shantit te pndhmi i nevojave per shantit	MCI	3,000				3,000
7.02.f	shantit e shantit per shantit e shantit	MCI				60,000	60,000
Aktivitet 7.03 Rritja e kapaciteteve te shantit te krdhshet te krdhshet							
7.03.a	shantit i shantit shantit dhe	MCI	10,000				10,000
	shantit e shantit te shantit shantit						
7.03.b	MTD shantit per shantit e shantit	MCI	10,000				10,000
7.03.c	shantit i ndryshmeve shantit dhe shantit te shantit	MCI	30,000				30,000
Aktivitet 7.04 Rritja e kapaciteteve institucionale dhe profesionalit te shantit shantit te shantit							
7.04.a	shantit i nevojave per shantit dhe shantit	MCI	10,000				10,000
7.04.b	MTD shantit per shantit e shantit	MCI	15,000				15,000
Aktivitet 7.05 Produktimi dhe shantit i shantit te shantit, shantit shantit dhe shantit shantit i MTD dhe institucioneve te shantit shantit.							
7.05.a	Report i shantit te shantit	MCI, HAC, HPC, H	10,000				10,000
7.05.b	Report i shantit shantit dhe shantit	MCI, HAC, HPC, H	10,000				10,000
7.05.c	Report i shantit shantit	MCI, HAC, HPC, H	10,000				10,000
7.05.d	Report i shantit shantit	MCI, HAC, HPC, H	10,000				10,000
7.05.e	Report i shantit shantit	MCI, HAC, HPC, H	10,000				10,000
7.05.f	Report i shantit shantit	MCI, HAC, HPC, H	10,000				10,000
7.05.g	Report i shantit shantit	MCI, HAC, HPC, H	10,000				10,000

[illegible]

[illegible]

0.09.1	Zustimmung i begutachtet 16 reje 16 kuzdri tigor pte indregetat	Chamber of Mediators					0
0.09.2	Programe e fondurative reformuame	Chamber of Mediators	4,000				4,000
0.09.3	Organisme e fondurative te ndrygagjithme	Chamber of Mediators		5,000			5,000
Grand Total			34,797,754	20,738,945	24,284,545	20,118,545	16,946,067
							98,885,811

Row Label	Activity name	Institution	Sum of 2017	Sum of 2018	Sum of 2019	Sum of 2020	Sum of 2021	Sum of Total costs
GOAL 1 - STRENGTHENING THE INDEPENDENCE, EFFICIENCY, EFFECTIVENESS AND ACCOUNTABILITY OF THE JUSTICE SYSTEM INSTITUTIONS								
Objective 1.01 Enhance the status of all judges and prosecutors of all levels including assistant magistrates/judicial advisers according to European standards ensuring merit based, objective and transparent recruitment and career development, includes constitutional court, Establishing a career development approach for all professionals within the judicial system								
1.01.a	Implementation of changes in salary and remuneration - HC		570,117	570,117	4,478,567	4,478,567	4,478,567	14,575,885
	levels - judges all types of courts							
	implementation of changes in salary and remuneration - HC		470,721	470,721	470,721	470,721	470,721	2,353,605
	levels - Assistant magistrates							
	implementation of changes in salary and remuneration - HPC		995,276	995,276	3,185,864	3,185,864	3,185,864	10,347,144
	levels - prosecutors							
1.01.c	Training Needs Analysis	School, HIC, HPC		5,000				5,000
1.01.d	Qualifying curricula /public trainings	School		5,000				5,000
1.01.e	Training of judges and prosecutors	School		80,000				80,000
1.01.f	Training of members of council	HIC		20,000				20,000
1.01.g	Training of judicial civil servants	School		20,000				40,000
Objective 1.02 Implementing system changes and organisational changes in order to improve the functioning and efficiency in view of the constitutional changes								
1.02.a	Implementing organisational changes, development of systems and procedures - Development of systems and procedures	CE	20,000					20,000
	implementation costs	CE		20,000	20,000			60,000
	Staff costs due to salary increase	CE	16,517	16,517	34,039	34,039	34,039	127,171
1.02.new	Staff costs for 3 additional advisors	CE		60,000	60,000	60,000	60,000	240,000
Objective 1.03 Establishment of a unique independent inspectorate charged with the responsibility to investigate disciplinary misconducts of judges and prosecutors and to develop other inspection activities in the courts and prosecution offices in accordance with European standards.								
1.03.b	Care for inspectorate	IE	85,714					85,714
	Furniture for inspectorate	IE	204,683					204,683
	New building for inspectorate	IE	750,000	750,000				1,500,000
1.03.c	IT equipment for inspectorate	IE	100,500					100,500
1.03.d	MIS for the IE (for the management of missions, complaints and disciplinary proceedings)	IE	0	150,000				150,000
1.03.d.new	Recurrent maintenance costs for MIS for IE	IE			20,000	20,000	20,000	60,000
1.03.e	Recruiting employees	IE	989,400	989,400	989,400	989,400	989,400	4,947,000
1.03.f	Training Needs Analysis	IE		10,000				10,000
1.03.g	Establish curricula, conduct ongoing training	IE		25,000	25,000	25,000	25,000	125,000
	Establish curricula, conduct special training	IE		10,000	10,000	10,000	10,000	50,000
1.03.h	Drafting internal rules and manuals	IE		20,000				20,000
1.03.i	Access to international databases/libraries	IE		20,000	20,000	20,000	20,000	100,000
Objective 1.04 The reorganisation of the judicial and prosecutorial map as well as of judicial areas and the distribution of courts in accordance with the new territorial division, the number of constitution and the backlog of court cases in order to strengthen the role and functioning of the courts and ensure access to justice								
1.04.a	Adapting infrastructure to courts and prosecution offices to new judicial map by closing court or adapting other	HIC, HPC		125,000	125,000			250,000
1.04.b	Organizing migration of cases	HIC, HPC		6,000	12,000	6,000		24,000
Objective 1.05 Establishing a legal framework for enhancing, strengthening and increasing for court management and judicial administration to meet European standards of good practice								
1.05.a	Identify European standards, conduct gap analysis	MOJ, HIC, CoM		5,000				5,000
1.05.b	Training Needs Analysis	School, HIC		5,000				5,000
1.05.c	Elaboration of curricula/pilot training	School		10,000				10,000
1.05.d	Initial training for court employees	School, HIC, HPC		50,000				50,000
1.05.d.new	Recruitment of trainers and ongoing training for court employees	School, HIC, HPC		30,000	30,000	30,000	30,000	150,000

1.05.f	Elaborating rules and procedures	HJC, HPC	10,000						10,000
Objective 1.06 - Enhancing the functioning of the HCJ and broadening the scope of its competences, by bringing the highest courts under its scope and expanding functions, e.g., in regard to IT, judicial bodies, court administration, reporting and audits, relations based on the European and international standards.									
1.06.c	5 cars	HJC	107,143						107,143
	Furniture and operational expense	HJC	160,571						160,571
	IT office equipment	HJC	79,693						79,693
	Recruiting employees of HCJ and admin	HJC	631,693	631,693	631,693	631,693	631,693		3,158,468
1.06.d	Training needs Analysis	HJC	10,000						10,000
1.06.e	Curricula established-pilot training	HJC	10,000						10,000
1.06.f	Drafting internal rules and manuals	HJC, HPC	30,000						30,000
1.06.g	Access to international databases/libraries	HJC	20,000						20,000
1.06.h	Training of judicial civil servants	HJC	10,000	10,000					20,000
Objective 1.07 Establishing the HPC and capacity building in order to meet modern European standards, and implement the recent legislative changes									
1.07.a	Identify premises, design specification and action plan	HPC	10,000						10,000
1.07.c	Cars (5)	HPC	178,571						178,571
	Other expenses	HPC	147,857						147,857
	Recruiting employees for HPC	HPC	528,571	528,571	528,571	528,571	528,571		2,642,857
	Software, IT equipment, etc.	HPC	35,714						35,714
1.07.d	Training needs Analysis	HPC	10,000						10,000
1.07.e	Drafting internal rules and manuals	HPC	10,000						10,000
1.07.f	Access to international databases/libraries	HPC	20,000						20,000
Objective 1.08 Increasing the efficiency of the high court and reducing the backlog of cases in accordance with required European standards for court efficiency									
1.08.c	Access to international databases/libraries	HJC	10,000						10,000
1.08.d	Initial training of administrative staff	HJC	0						0
Objective 1.09 Establishment of a Justice Appointment Council in order to recruit CJ's of members of justice institutions who are elected by Assembly with a view of reducing political influence (ad hoc body)									
1.09.e	Drafting internal rules and manuals	APP, CDJ,MDI	10,000						10,000
1.09.f	Access to international databases/libraries	APP, CDJ,MDI	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000		100,000
Objective 1.10 Improvement of the archive system of the judiciary through the implementation and operation of the central court archive									
1.10.c	IT upgrades	MDI (HJC, to be checked)	150,000		35,000		35,000		200,000
1.10.new	Human resources for digitalisation and data entry	MDI (HJC, to be checked)							0
GOAL 2 - CONSIDERATION OF LEGAL EDUCATION AND TRAINING AS WELL AS SPECIALISATION OF MAGISTRATES AND COURT PERSONNEL									
Objective 2.1 Implementing legal framework for a state exam for lawyers as a precondition for legal professions (magistrates, assessors, advocates, notaries, bailiffs, state advocates and civil servants)									
2.01.b	Establishing the necessary organisational structure	MDI	10,000						10,000
2.01.e	Establishing a state examination system for lawyers	MDI	20,000						20,000
2.01.f	Drafting internal rules and manuals	MDI	10,000						10,000
Objective 2.2 Deepen and widen the scope of training activities of the School of Magistrates, with regard to: Initial training of candidate judges and prosecutors (more profound specialisation, professionalisation, and enhanced professionalism and ethical continuous training for judges and prosecutors including EU law, initial and continuous training for different categories of court employees, magistrates training programmes for the staff of institutions that perform auxiliary functions)									
2.02.a	Training Needs Analysis	School	5,000						5,000
2.02.b	Assessment of training capacities, and financial capacities of SOM	School	5,000						5,000
2.02.c	Development of approved curricula and training programmes	School	5,000						5,000
2.02.d	Improving methods of assessment and certification of professional qualifications during initial and continuous training	School	10,000						10,000

4.03.c	Raise public awareness on amendments to the Criminal Procedure Code.	MOJ	10,000						10,000
4.03.d	Training Needs Analysis	School	5,000						5,000
4.03.e	Establish curricula/ pilot training	School	10,000						10,000
4.03.f	Training of judges, prosecutors, advocates and administrative staff	School	50,000						50,000
Objective 4.4 Improve criminal legislation in line with European standards									
4.04.b	Provide amendments to the code of criminal procedure and criminal code	Parliament	10,000						10,000
4.04.c	Consultation on codes	Parliament	10,000						10,000
4.04.d	Raise public awareness on new Criminal Code	MOJ	10,000						10,000
4.04.f	Training Needs Analysis	School	5,000						5,000
4.04.g	Provide commentaries for the new code	MOJ							0
4.04.h	Establish curricula/ pilot training	School	20,000						20,000
4.04.h	Training of judges, prosecutors, advocates and administrative staff	School	10,000						10,000
Objective 4.5 Strengthen the capacities of GPD to effectively carry out the decriminalisation process as foreseen by the Law									
4.05.b	Hire 2 prosecutors and 2 administrative staff	GPD	35,040	35,040	35,040	35,040	35,040	35,040	258,240
4.05.c	Curricula and staff training	GPD	30,000						30,000
4.05.d	Procure equipment	GPD	15,000						15,000
Objective 4.6 Support to the street and correctional services within the Ministry and the justice system to achieve an operational performance level in line with European standards									
4.06.new1	Training Needs Analysis	MOJ	10,000						10,000
4.06.new3	Staff training	MOJ	15,000						15,000
GOAL 5 - IMPROVING THE FUNCTIONING OF THE JUSTICE SYSTEM BY PROVIDING MODERN ELECTRONIC SYSTEMS PROCEDURES AND FACILITIES FOR DEVELOPMENT OF STRONG INTERNATIONAL COOPERATION									
Objective 5.01 Establishing of an IT platform for operation of electronic systems of the judiciary (I)									
5.01.a	Establishing data processing centre	Institution to be assigned by Col	1,000,000						1,000,000
5.01.b	Establishing private wide area network of the judiciary (unclassified)	Institution to be assigned by Col	400,000						400,000
5.01.c	Establishing private wide area network of the judiciary (unclassified) (operational costs)	Institution to be assigned by Col	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000
5.01.e	Provision of IT equipment for end-users (laptops)	Institution to be assigned by Col	200,000						200,000
5.01.d	Provision of physical maintenance for the data centre	Institution to be assigned by Col	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000
Objective 5.02 Improving IT operations and support services for electronic systems in the judiciary (establishing centralised IT operations and support centre (TOSS) covering IT systems of the courts, HIC, HPC, HNC and the Appointment Courts)									
5.02.a	Securing human resources	Institution to be assigned by Col	67,676	67,676	67,676	67,676	67,676	67,676	348,380
5.02.b	Securing working environment (office, IT hardware and software for central centre)	Institution to be assigned by Col	100,000						100,000
5.02.c	Ongoing personnel training for electronic systems	Institution to be assigned by Col	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000
	Initial personnel training for electronic systems (curricula and training)	Institution to be assigned by Col	15,000						15,000
Objective 5.03 Implementing the court/case management system of courts (CMS) and fully operational									
5.03.a	Functional specification & design	HIC	50,000						50,000
5.03.b	Procurement of CMS (Court management /case management IT) including installation	HIC	0	1,750,000	1,750,000				2,500,000
5.03.d	Migration of data from the current case management system to CMS	HIC	0	20,000	20,000	0	0		40,000
5.03.f	Establishing maintenance agreement for CMS (20% of HIC software cost)					250,000	250,000		500,000

Objective 5.04 Enhancing the functionality of the case management system of the prosecutor service (CAMS) and adapting it to organisational changes of the institution								
5.04.a	Maintenance and improvements to CAMS system	GPO	800,000	100,000	100,000	100,000	100,000	700,000
5.04.b	Training of staff	GPO	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000
Objective 5.05 Enhancing the efficiency of processing of Mutual Legal Assistance (MLA) cases								
5.05.a+b	Establishing case management system for processing of MLA cases within MoI (ongoing) and connecting it with the GPO system of MLA. Cost include EUR 80,000K funded by LUMS project	MOI, GPO		100,000	50,000			150,000
5.05.c	Increase staff by 3-5 staff in MoI	MOI	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	180,000
5.05.d	Hire additional staff at GPO	GPO	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	180,000
5.05.e	Procure equipment (scanners, printers, and photocopiers) at MoI and GPO	MOI, GPO	50,000					50,000
5.05.new	Year on year improvement	MOI, GPO	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	80,000
Objective 5.07 Improving the statistical information provided by court case management systems (Establishing an integrated statistical service as a temporary solution until ICMS is operational.)								
5.07.a	High level design and proof of concept	HIC	10,000					10,000
5.07.b	Design, development and implementation of production system	HIC	100,000	100,000				200,000
Objective 5.08 Setting up the electronic publication system of the Centre for Official Publications								
5.08.a	Preparation of an integrated system for publication of consolidated laws and bylaws of the summaries of the legislation by areas	OPC	160,000	200,000	0	0	0	360,000
5.08.b	Data entry of existing acts	OPC	100,000					100,000
5.08.c	Publication of court decisions	OPC	100,000					100,000
Objective 5.09 Setting up a new system for the bailiff system to meet modern European standards								
5.09.b	Improving interconnections between A.BIS and other electronic systems of the judiciary	MOJ, Bailiff	0	0	0	30,000	30,000	60,000
Objective 5.11 Improving the functioning of the penitentiary system by assuring the necessary technology systems by 2020.								
5.11.a	Design of databases (system of Cards) between ICDS and General Directorate of Prisons.	MOJ	1,350,000	1,250,000				2,600,000
Objective 5.12 - Improving working conditions to modern standards in GPO and district prosecution offices								
5.12.D	Develop needs assessment (with prioritization) and feasibility study + costings for renovation/construction of new buildings	GPO	30,000					30,000
Objective 5.13 Improving working conditions to modern standards (by Construction of new buildings for the following courts.								
5.13.D	Develop needs assessment (with prioritization) and feasibility study + costings for renovation/construction of new buildings	HIC	50,000					50,000
5.13.new	Improvement of court building infrastructure	HIC			2,000,000	3,000,000	1,405,922	8,405,922
Objective 5.14 Enhancing the effectiveness of investigation to meet international standards by increasing the effectiveness and decentralization of interceptions								
5.14.c	Equipment for investigations design specification	GPO	30,000					30,000
	Maintenance of equipment	GPO		100,000	100,000	100,000	100,000	400,000
	Purchase of equipment (One core device for SPAS)	GPO	0	1,500,000				1,500,000
5.14.d	Staff training for equipment	GPO	20,000					20,000
GOAL 6 - ENHANCEMENT OF THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN PENITENTIARY SYSTEM								
Objective 6.1 Enhancing the opportunity for employment of prisoners and offering the education programmes /life skills programmes according to European standard.								
6.01.d	Provision of courses in basic and technical skills (vocational training)	MOI, GDP	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000

[illegible]

[illegible]

7.10.a	Adoption of Bylaws to facilitate the consultation procedures	MOJ/FMO	10,000					10,000
7.10.b	Establishing a stakeholders database	MOJ/FMO		250,000	250,000			500,000
7.10.c	Drafting of a work manual/procedure for the consultation of AEs	MOJ/FMO	20,000					20,000
7.10.d	Training of staff responsible for the consultation	MOJ/FMO	10,000					10,000
Objective 7.11 Strengthening the Department of Inspection of Independent Institutions and Free Professions								
7.11.a	Recruit additional staff	MOJ	80,000	80,000	80,000	80,000	80,000	400,000
7.11.b	Training of new staff	MOJ	10,000					10,000
GOAL 8 - IMPROVING THE SERVICE QUALITY OF LEGAL PROFESSIONS AND ESTABLISHING A LEGAL FRAMEWORK FOR ARBITRATION								
Objective 8.01 Improvement of the IT based communication between arbitrators and courts								
8.01.a	Identify European standards, conduct gap analysis	Chamber of arbitrators, MOJ					10,000	10,000
Objective 8.02 Implementation of the legislative framework for notaries, including e.g. the organization of the chamber of notaries, the preparation of candidate notaries for the profession, providing for increased autonomy of the chamber, increase the professionalisation of notaries, e.g. through continuous improvement and reorganisation of the notary license examination								
8.02.b	Implementation of measures for the improved preparation of candidate notaries	Chamber of notaries, School of r	7,000					7,000
Objective 8.04 Strengthening of the disciplinary proceedings against notaries, in particular through strengthening the disciplinary organs and the introduction of clear and unambiguous anti-corruption rules, including strict disciplinary measures (suspension and removal of license) Strengthening of the provisions on the professional insurance of notaries								
8.04.a	Implementation of the measures for the strengthening of the disciplinary structures and the transparency of disciplinary proceedings against notaries	Chamber of notaries	10,000					10,000
8.04.b	Implementation of the new provisions on the professional insurance of notaries	Chamber of notaries, Mui			15,000			15,000
Objective 8.05 Preparation of candidate notaries for the profession by insuring the initial and the continuous training for notaries including E - Justice								
8.05.a	Establish a training centre for existing notaries as well as for candidate notaries	Chamber of notaries, School of notaries						0
8.05.b	Establish a board for taking disciplinary measures	Chamber of notaries, School of notaries						0
8.05.c	Reorganise the entry test to the profession	Chamber of notaries, Mui (Check law)						0
Objective 8.06 The expansion and strengthening of services provided by notaries, through full digitalisation of their activity								
8.06.a	Maintenance of available electronic systems	Chamber of notaries			120,000			120,000
8.06.b	Establishment of more electronic communications between notaries and state institutions	Mui, Chamber of notaries			120,000	80,000		200,000
Objective 8.07 Strengthening the capacity of public bailiff service in the professional, operational and financial perspectives								
8.07.a	Identify European standards, conduct gap analysis	MOJ	10,000					10,000
8.07.b	Training Needs Analysis	MOJ	10,000					10,000
8.07.c	Development of an upgraded training programme	MOJ		10,000	10,000			10,000
8.07.d	Implementation of new training programme	MOJ		10,000	10,000	10,000		30,000
Objective 8.08 Enhance the operations of the Private Bailiffs system etc								
8.08.a	Establish school for private bailiffs	Chamber of private bailiffs						0
8.08.b	Training Needs Analysis	Chamber of private bailiffs						0
8.08.c	Provision of initial and continuous training for bailiffs	Chamber of private bailiffs						0
8.08.d	Develop a joint training programme for public and private bailiffs	Chamber of private bailiffs, MOJ						0
8.08.e	Draft legislation to regulate the establishment of a bailiff's archive	Chamber of private bailiffs			10,000			10,000
	Draft legislation to regulate the establishment of a bailiff's archive for securing files when the bailiff loses his licence, dies or retires	Chamber of private bailiffs						0
Objective 8.09 Strengthening the role of mediators and improvements of the legal framework for the application of mediation in civil, commercial, family and criminal and administrative proceedings								
8.09.e	Adoption of the draft by the Parliament	Parliament						0
8.09.f	Implementation of the new rules of the legal framework for mediators	Chamber of Mediators						0
8.09.g	Preparation of information brochures	Chamber of Mediators			4,000			4,000
8.09.h	Awareness campaigns	Chamber of Mediators				5,000		5,000
Grand Total			14,757,751	20,738,345	24,384,545	26,158,545	18,346,467	98,385,653

GAP

2017	2018	2019	2020	2021	Total
11,856,751	18,886,345	24,501,545	19,581,545	16,049,417	91,285,603

RESERVE FUND

7,462,687	13,432,834	16,417,300	16,417,300		53,731,345
-----------	------------	------------	------------	--	------------

GAP AFTER RESERVE FUND

11,856,751	11,211,058	10,569,709	3,164,245	1,632,517	38,284,320
------------	------------	------------	-----------	-----------	------------

Costs moved from 2017 into 2018

3,088,000					
-----------	--	--	--	--	--

RESULTING GAP for the M019 2018-2020

14,713,653	10,445,709	8,283,601			
------------	------------	-----------	--	--	--

Explanation: £10.8 million allocated for 2017 will not be spent. They are composed of £10.5 million for new/additional salary costs (of which max. £10.1 million might be spent) and £10.1 million of other costs (mainly smaller capital costs for IT, and also some training and other current expenditure). These 3 million should be moved to 2018.